



20 fillér

TISZÁNTULI FÜGGETLEN UJSÁG

Vasárnap, 1941 január 19.
XXXVIII. évfolyam, 15. szám.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Ferenc József út 49. Telefon: 21-52.

Református irányú politikai napilap.
Lapvezér: URAY SÁNDOR
Főszerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Előfizetési árak:
Egy hónapra — P 2.40
Negyedévre — P 7.20
Félévre — P 14.40

Debrecen és a Szabolcska-kultusz

Ajánlva a Csokonai-kör elnökségének

Úgy vélem, hogy ma Debrecenben a „Tiszántúli Független Ujság” a legilletékesebb sajtóorgánus arra, hogy képviselje a Szabolcska-kultusz tiszteletreméltó ügyét. Ma ugyanis nagy-nagy Püspökünk zászlót bontott a Kollégium felségítése érdekében; ennek a szent akciónak első lépése az, hogy a drága jó tápláló Édesanyát, Alma Matert, a legszelebb rétegekben ismertté és kedvesé kell tenni. Nagy nevetek kell felsorakoztatni, akik a magyar közélet és egyházi élet előmunkásai voltak s akiket a mi drága öreg debreceni Kollégiumunk nevelt és ajándékozott a magyarságnak. A nagy nevek között is, álljon első helyen a Szabolcska Mihályé, ki a maga közvetlen és melegszerű költészetével úgy hozzáférközött a magyar nép lelkéhez, mint kortársai közül senki más. A Szabolcska karácsonyi verseivel telve vannak a falusi iskolások olvasókönyvei s a bellelmes játékokat Szabolcska-vers nélkül el se lehetne képzelni. Szabolcska maga sokszor elmondta, hogy ő a Kollégiumban és a debreceni Nagyerdőben nyerte költői ihletét. Ő ha test szerint nem is Debrecen szülőtte, — de lélek szerint igenis az és ezt Debrecennek sohasem szabad elfelednie.

Ismerjük azt a tervet, hogy a Kollégium frontján, Kölcsey és Arany emléktáblája mellé állíttassék fel a Szabolcskaé is. Méltó megőrkítése lesz ez a nagy költő emlékének.

Azokban engedje meg nekem éppen a Csokonai-kör, hogy soraimat mely tisztelettel hozzá intézve, azt kérem: legyen emléke Szabolcskának a Nagyerdőn is... Elgondolásom és javaslatom a következő:

Horvay János, ma élő egyik legnagyobb szobrászművésztünk, harmadéve elkészítette Szabolcska életnagyságú mellszobrát szülőfalujában, Ókésce számára. Ez a tökéletesen sikerült szobor 1939 május hó 1-én ünnepélyesen le is lepleztetett. Ott voltam én is és a szobor alkotója előttem azt az óhaját fejezte ki, hogy ennek a szobornak Debrecenben volna a méltó helye s ő boldog volna, ha a szobor másodpéldányát a debreceni Nagyerdő számára elkészíthetné.

Boldog vagyok, hogy most ezt a szép tervet alkalomszerűen közhírré tehetem. Először azért, mert Szabolcskáról soha senki jobb szobrot alkotni nem fog, mint Horvay János, akihez Szabolcskát negyven éves baráti kapocs fűzte. Másodsor azért, mert az ókéscei szobornak, sajnos, nincs meg az a nyilvánossága és közismert volta, hogy abból még egy példány ne készíthetne. Harmadsor azért, mert a Szabolcska szobra napról-napra felébredt a Kollégium nagy diákjai s így közvetve a Kollégium iránti rokonszenvet és szeretetet, amellyel nevelő hatása a Kollégium mai ifjúságára sem maradna el.

A Csokonai-kör vezetőségét, élén az országosan ismert és tisztelt elnökével így ismerem én is, mint akik a legméltóbban vehetnék kezükbe a Szabolcska-kultusz ügyét. Meg vagyok győződve afelől, hogy Debrecen

Meghalt a nagyváradi repülőszerecséltenség tizenharmadik áldozata

Zsimkó szerelő önfeláldozóan hősi mentése — Debreceni kereskedő a sebesültek között

Nagyvárad, január 18. A megrendítő repülőszerecséltenség a repülőgépen, a három főnyi személyzetet is beleszámítva, összesen húszan ültek, ezek közül tizenkettő azonnal meghalt, a többi megsebesült.

Pártos Lászlóné, a nagyváradi repülőszerecséltenség egyik leg súlyosabb sebesült áldozata, éjszaka a nagyváradi kórházban sérüléseibe szüntén belehalt.

A többieket Huppert Leó kivételével, segélynyújtás után a kórházból elbocsátották, mivel sebesülteik könnyebb természetű.

Nagyvárad, január 18. A repülőszerecséltenséggel kapcsolatosan kiállt bizottság szombaton folytatta a vizsgálatot. A holttestek személyazonosságát nem sikerült megállapítani, csupán Pártos László azonosságát tisztázták. Az áldozatok kiadták a családoknak. Műszaki szempontból a vizsgálat tovább folytatódik és előreláthatóan a kereskedelem és közlekedési minisztérium fog hivatalos közleményt kiadni. Most vált ismeretessé, hogy

a hét utas megmentése Zsimkó Károly 32 éves motorszereelő érdeme. A repülőter személyzetének előadása szerint a szerelő igazi hősként viselkedett.

Amikor a gép földet ért, kiugrott a gépből, felvágta az ajtót és egymásután rántotta ki az utasokat, pusztán kézzel verte be a vastag üveglakokat. A robbanás pillanatában az azokból levált egyik acéláruka valóságosan lefejezte Zsimkó Károlyt. (MTI)

Nagyvárad, január 18. A halottak között van dr. Konrad Béla orvos, a Biharmegyei Orvos és Gyógyászati Egyesület és a neológ izraelita hitközség elnöke. Az áldozatok között van Reichardt Ernő cipőkereskedő, a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok volt alelnökének a fia, továbbá Hollós Jenő divatárkereskedő, Pártos László és felesége, Rosenfeld Lajos és felesége marosvásárhelyi lakosok, Liebermann Zoltán kolozsvári orvos, Fenyő Sándor és a gép három főnyi személyzete: Duló Mihály, a repülőgép vezetője, Küpry Tibor szikratávíró és Zsimkó Károly szerelő.

A szerencsétlenség után azonnal vizsgálóbizottság szállt ki a helyszínre, hogy megállapítsa, mi idézte elő a tömegkatasztrófát.

A bizottság tagjai a következők: dr. Cekkell István miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium képviselője, vitéz Kiss Gyula miniszteri

tanácsos, a repülőterek igazgatója, Grosschmidt István miniszteri tanácsos, a MALERT elnöke, Istvánffy László miniszteri tanácsos, MALERT ügyvezető elnöke, Barczy Antal miniszteri tanácsos, Ujváry László és Dóczy István repülőkapitányok, valamint Fallada Nándor légügyi felügyelő, a biztosító társaságok megbízottja.

Duló Mihály a legkiválóbb magyar repülők közé tartozott és így az eddigi feltevések szerint valószínűleg motorhiba okozta a szerencsétlenséget.

A megmenekült utasok a következők: Daróczy Miklós dr., Szakácsy Gusztáv, Huppert Lajos dr., Grause Kálmán, Izák Abraham, Gottlieb Sándor és Fischer Sándor.

A vizsgáló bizottság a szerencsétlenség helyén folytatta a vizsgálatot, részletesen kihallgatta a szerencsétlenség szemtanúit és a megmenekült

utasokat. A lezuhant gép alkatrészeit is tüzetes vizsgálatnak vetik alá.

Debreceni kereskedő a sebesültek között

A sebesültek között van Gottlieb Andor debreceni kereskedő is, a Meteor Csillár debreceni főnöke, aki üzleti úton volt Budapesten és mivel a debreceni személyszállító vasútforgalom szünetel, úgy gondolta, hogy Nagyváradig repülőgépen teszi meg az utat, onnan pedig vasúton jön Debrecenbe. Gottlieb Andor felesége és apósa, Földes Sándor műszaki és rádió felszerelési vállalat tulajdonosa azonnal átmentek Nagyváradra, ahol Gottlieb Andor a zsidó kórházban fekszik. A kereskedő a szerencsétlenül járt gépből kiugrott a hóba, kabátja és fejbőre azonban akkor már égett. Állapota nem súlyos, első- és másodfokú égési sebeket szenvedett s a jövő héten már haza is jön Debrecenbe.

Amerika határozott állásfoglalásra kényszeríti a japán kormányt

Tokió, január 18. (KH) Pénteken a japán fővárosban igen fontos és talán döntő tanácskozások folytak a kormány a japán haderő parancsnokával. Ezen a tanácskozáson a következő személyek vettek részt: Konoye herceg miniszterelnök, Hiranuma báró belügyminiszter, Matsuoka külügyminiszter, Oikawa tengerészeti miniszter, Sugiyama tábornok, a japán hadsereg vezérkari főnöke és Kondo ellentengernagy, a japán tengerészet vezérkari főnöke helyettese.

Ez a névsor is mutatja, hogy milyen fontos volt ez a tárgyalás, amelyen tulajdonképpen mindazok a férfiak részt vettek, akik ma Japán kül- és háborús politikáját vezelik. Ez a tanács-

kozás nemcsak a japán közvéleményben keltett nagy feltűnést, hanem magától értetődően magára vonta a diplomáciai körök figyelmét is.

Ezeket a fontos megbeszéléseken — mint beavatott helyen közölték — elsősorban Amerika magatartását mérlegelték. Cordell Hull legutóbbi beszéde, továbbá az amerikai hadihajók tervbevolt állomásozása Singaporeban és nem kevésbé az egyre növekvő amerikai befolyás Holland-Indiában, határozott állásfoglalásra kényszeríti a japán kormányt, annál is inkább, mert magában az USA-ban végrehajtott intézkedések is arra mutatnak, hogy az Egyesült Államok be akarják keríteni Japánt.

A francia kormány átalakítása

Vichy, január 18. (NST) Rendszerint jól értesült vichyi körökben megállapítják, hogy kezd tisztázódni a helyzet a francia kormány székvárosában, mégpedig mind a német-francia viszony terén, mind pedig a kormány tervezett átalakítása tekintetében. Hír szerint Pétain marsall befejez-

te a kormányalakításra vonatkozó előkészületeit. Az átalakítás célja az erők fokozott összpontosítása. Azt kívánja, hogy kabinete csak néhány miniszterből álljon.

Szavahihető vichyi forrás szerint az átalakítással kapcsolatban visszahívják a kormányba Lavalt és kinevezik

minden értelmes polgára készséggel sorakoznék dr. Pap Károly ömeltősága oldala mellé, hogy ezt a nagy-szerű szolgálatot és áldozatot Debre-

cen hozza meg a magyar kultúrának s ennek első frontján a debreceni öreg Kollégiumnak.

URAY SANDOR.

Debreceni piaci árak

Table with market prices for various goods like flour, oil, and other commodities. Includes items like 'L. r. liszt', 'Frisz kolbász', etc.

Megérke

Text listing arrivals of goods or people, mentioning 'Széchenyi u. 7.' and 'Mégérke a tokaji borok'.

Tüzil

Text mentioning 'és szent legol' and other details.

Korcs

Text mentioning '3 pengőtől, villa 20 fill., rádiók, gramofonlemez'.

Különfele

Text mentioning 'Szappan' and other items.

Szappan

Text mentioning 'zstradékat szap' and other details.

a német-francia kapcsolatok miniszterévé. Laval hivatala továbbra is Párisban lenne.

A kormány átalakítása után csak igen kevés miniszterből álló kabinet maradna meg és a minisztereknek számos államtitkár lenne segítségére.

A dakari francia hajóhad a „Mendoza” védelmére siet?

Róma, január 18. (Magyar Távirati Iroda.) Mint a „Messaggero” Montevidéoból jelenti, a délamerikai lapok értesülése szerint a dakari francia hajóraj újban van Montevideo felé, hogy védelme alá vegye a „Mendoza” francia gőzöst, mely a francia kormány tasítására az angol zárlaton áthaladva Maseille-be akar befutni. A „Mendoza”-t — amely az uruguayi felségjog alá tartozó vizekről már a brazil vizekre haladt át — napok óta egy angol segédcsirkáló követi.

Buenos Aires, január 18. (NST) A buenos-airesi francia nagykövetség tengerészeti attaséja megcáfolta azt a hírt, hogy a Mendoza francia teherhajó ügyében

Személyi változásra számítanak a pénzügyminisztérium és a gazdasági minisztérium élén.

Híre jár végül, hogy a kormány átalakítása után haladéktalanul összehívják a már bejelentett parlament-pótló tanácsadó gyűlést.

megállapodás jött volna létre London és Vichy között. Az erről szóló lapjelentésekkel szemben a tengerészeti attasé megállapítja, hogy neki nincsen tudomása ilyen megállapodásról. Az attasé egyidejűleg utal arra, hogy a Mendoza fejevetele, békés kereskedelmi hajó, mely hazafelé tart s ilyen tiszta tényállás alapján a hajó kapitánya azt a parancsot kapta, hogy navicert nélkül fusson ki. — Egyébként a Campana nevű francia tehergőzös is követni fogja a Mendozát és navicert nélkül kifut a nyílt tengerre, — mihielyt tervbeveti búzarokományát teljesen felvette.

Heves harcok Albániában

Belgrád, január 18. Ideérkezett jelentések szerint péntek déli óta nagy csata van kialakulóban az albán front középső és déli szakaszán. Az eddigi járőrharcok nagy hadművelettel fejlődtek.

Délien ugyancsak nagyszabású hadműveletek kezdődtek.

Zürich, január 18. (KH) Az észak-amerikai földközvetítői arcvonalon, mintha valamilyen szünet állott volna be a hadműveletekben, — jelentik a svájci lapok Egyiptomba kiküldött tudósítói. Mindössze Tobruk környékén folytatódott a brit osztrómlók és az

olasz védősereg tüzéségének párbaja. Nagyobb átcsoportosítások angol részről nem észlelhetők.

Az olasz hadsereg nyugatabbra átlomázó zöme és Tobruk között szintén nincsen mozgás.

Péntekről szombatra virradó éjszaka a libyai Dorna, valamint Catania repülőgépterei felett légi harcok zajlottak le az angol bombázók és az olasz léghárítók között. Ezzel szemben az Olaszországba érkezett német stukák nagyarányú támadást intéztek Málta ellen, amelynek felszerelésében és építményeiben jelentős károkat okoztak.

Sikeres német repülő-támadások

BERLIN, január 18. Német harci repülőgépek szombaton nehéz viszonyok között sikeresen megtámadták két délkelet-angliai repülőteret. Mindkét repülőterén indulásra készen álló gépek veszteltek. A bombák közéjük hulltak és többet elpusztítottak. A repülőgépek legyereinek pontos és gyors tüze hasonlóképpen igen súlyos kárt tett a repülőgépek között. Az angolokat annyira meglepte a

támadás, hogy csupán gyenge léghárító tüzzel feleltek. (MTI)

BERLIN, január 18. A német légi erő kisebb rajai a szombatra virradó éjszaka egy egész sereg angol város hadi célpontjait is megtámadták. A németek bombákat dobtak többek között Southamptonra, Plymouthra, Bristolra és Portlandra. Sikeresen megtámadtak még több repülőgépet, valamint légvédelmi és lényező állást is. (MTI)

Hatalmas sikerű volt a gazdabál

Szombaton este rendezte meg Debrecen város gazdaközönsége a híres, hagyományos gazdabált a Bika-szálló dísztermében.

A bált a debreceni gazdaközönség gondosan készítette elő és ennek meg is volt az eredménye, mert hatalmas érdeklődés nyilvánult meg a bál iránt. Ott volt Zöld József polgármesterhelyettes, vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, vitéz Berényi István ny. tábornok, vitéz Kovács Lajos gazdasági felügyelő, Galamb Ferenc, az ipartestület elnöke, dr. Kertész Kálmán törvényhatósági bizottsági tag és sok más vezető egyéniség Debrecen város gazda és polgári társadalmából, akiket díszruhás hajduk sorfala között hatalmas rendező gárda fogadott és vezetett be a terembe.

Tíz órakor a Magyar-testvérek zenekara rázendített a Rákóczi-indulóra és ennek hangjai mellett vonult be a rendezés.

Apolló filmszínház

Ma, vasárnap és hétfőn is a rendkívül nagyszerű

Hazajáró lélek

KARÁDY, PÁGER, ÉRCZ, SOMLAY, CSORTOS, MÁLY, BÍHÁRY, VASZARY.

zöbizottság feketébe öltözött tagjainak karján húsz magyarruhás asszony és ugyanannyi magyarruhás lány. Ezután a cigányzenekar ráhúzott a „Szánt az ökör recece” kezdetű csárdásra, a vigalom elkezdődött és kitűnő hangulatban folyt záróráig.

Uri divat öltönyök
Ref. papi palástok
Molnárnál
Kistemplom mellett
Revészter 2-

Megejtették a je ölest a tiszacsegei lelkesi állásra

A tiszacsegei eklézsia lelkipásztora, Juhász Elek korára tekintettel nyugdíjazását kérte, melyet teljesített is az egyházi főhatóság. Az így nyugdíjazás folytán megüresült lelkipásztori állásra kirták a pályázatot. A tiszacsegei lelkipásztori állásra igen sokan pályáztak és most Harsányi Pál esperes elnöklete alatt a jelölőbizottság a jelölést megejtette. Első helyen az egyik dunántúli eklézsia lelkipásztorát jelölték, II. helyen dr. Erdy Mihály Árpádtéri ref. segédlelkészt, III. helyen Fejér János hajdúszoboszlói segédlelkészt, míg a IV. helyen farkasfalvi Maucs László tiszalóki segédlelkészt. A jelölések után Barth László esperes fogja kiírni a választás napját.

— Vásároljon hirdetőinknél!

H. BÉKÉSI BABY KOZMETIKA

Püspöki palota 5. lépcső 1. em. 31. — Telefon: 38-12.

Mátyássyné és a debreceni üzletek

Budapest, január 18. Egy hete tárgyalja már a szegedi büntetőtörvényszék Bókay tanácsa a Matyássy házaspár bűnügyét. Ma a sértettek kihallgatását folytatta a bíróság, köztük a debrecenieket.

Elsőnek Neumann Mór zsidóbusz telt valómást, aki elmondotta, hogy 1938 őszén egy elegáns Lancia kocsit állított meg üzlete előtt, a sofőr megkérdezte, hogy

nem vennének-e két férfibundát. Matyássyné az igenlő válasz után kiszállt az autóból, igazolta magát és megmutatta a két bundát.

— Nem volt elég pénzem — folytatta valómását a tanu, — így csak az egyiket tudtam megvenni 150 pengőért. Másnap megtudtam, hogy

a bundát egy ismerős cégtől vásárolta a méltóságos asszony, de az árát nem fizette ki.

Elmondta ezután a tanu, hogy levélben kérte a méltóságos asszonyt, hogy vegye vissza a bundát, mert följelelti, a levélre azonban válasz nem érkezett.

Altmann Jenő debreceni szücsmeister 1938 decemberében került kapcsolatba Matyássynéval. Egy hordár azzal állított be üzletébe, hogy megbízója perzsabundát akar eladni. Matyássyné a hordárral együtt érkezett vissza az üzletbe, az igazolás után

a több ezer pengő értékű bundát 500 pengőért kínálta eladásra, amit a kereskedő meg is fizetett.

— Néhány nap múlva egy úgynökkel találkoztam — folytatta a tanu —, aki elmondotta, hogy a perzsabundát Szege-den vásárolta a magasállású tisztviselő felesége, aki arra kérte a szegedi szücsmeistert, hogy míg a bundát átalakítják, adjon neki kölcsön egy szilskibundát.

A szegedi szücsmeister eleget tett a kívánságnak, majd másnap elküldte az átalakított perzsabundát is. A kereskedő

sem a szilskibundát, sem a perzsabunda árát nem kapta meg.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

Munkás szabadegyetemi előadások

Debrecen szabad királyi város népművelési bizottsága rendezésében január 19-től február 23-ig minden vasárnap délután 3 órakor az ipartestület elnökségében munkás szabadegyetemi előadások lesznek a következő sorrendben:

I. Január 19: A munkás szabadegyetem szükségese és haszna. Előadó: dr. Mitrovics Gyula, a Tisza István tudomány-

adason munkanemenként, szakmánként ismerteti Pass László NMK elnök ezeket a fontos rendeleteket, amelyeket minden munkaadónak és minden munkásnak, alkalmazottnak ismernie kell saját érdekében.

A munkás szabadegyetemi előadások minden vasárnap délután pontosan 3 órakor kezdődnek és látogatásuk teljesen díjtalan. Ezekre a komoly, hiányt pótló előadásokra felhívja az érdekeltek figyelmét az előadásokat tervező és vezető Pass László NMK elnök.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

egyetem rektora. Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László, a Nemzeti Munka-központ helyi elnöke.

II. Január 26: A munkás helyzete a régi társadalomban. Előadó vitéz Berényi István tábornok, vitéz székkapitány. — Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László NMK elnök.

III. Február 2: A munkás helye az új, nemzeti társadalomban. Előadó dr. Hankiss János egyetemi ny. rendes tanár. — Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László NMK elnök.

IV. Február 9: A magyarság európai hivatása a múltban és a jövőben. Előadó dr. Rugonfalvi Kiss István egyetemi ny. rendes tanár. — Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László, NMK elnök.

V. Február 16: A munkáscsalád egészsége. Előadó vitéz dr. Szily Tibor főorvos. — Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László NMK elnök.

VI. Február 23: A munkás gyermeke. Előadó dr. Tatay Zoltán árvaszéki elnök. — Munkásjogi rendeletek. Előadó Pass László NMK elnök.

A munkásjogi rendeletek az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági alkalmazottakra, munkásokra, tisztviselőkre vonatkozó érvényes jogszabályokat tartalmazzák, amelyek megszabják a munkás, alkalmazott és tisztviselő munkaidejét, munkabéret, fizetési szabadságát és egyéb jogait, valamint az állam biztosított jogsegélyét, védelmét. A hat elő-

Hotel CORVIN, Budapest

családi szálloda Budapest központjában (a Nemzeti Színház mellett) VIII. CSOKONAY UCCA 14. SZ. Modern komfort, Folyó hideg és melegvíz. Szobák napi 3.50 P-tól kezdve

A NAGYVÁRADI ITÉLŐTÁBLA ALAKULÓ TELJES ÜLÉSE

Nagyvárad, január 18. A kétszáz éves multra visszatekintő nagyváradai ítélőtábla ma hívta össze alakuló teljes ülését. Az alakuló teljes ülést dr. Thury Kálmán ítélőtáblai elnök nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után dr. Anta István államtitkár mondott beszédet. Az államtitkár beszéde után még többen felszólaltak, majd hódoló táviratot intéztek a Kormányzóhoz és táviratilag üdvözölték az igazságügyminisztert. Az ülés után közbeled volt. (MTI)

Churchill beszéde Glasgowban

Stockholm, január 18. (Német Távirati Iroda.) Churchill miniszterelnök pénteken este Glasgowban mondott beszédében többi között a következő kijelentést tette:

— Olyan veszélyek előtt állunk, amelyek, hogyha félvállról vesszük, romlást hozhatnak ránk. Még sok hónapig el kell viselnünk városaink és iparvidékeink bombázását anélkül, hogy arra ugyanolyan erővel válaszolhatnánk. Szenvedések és gyötrelmek várnak ránk.

Churchill beszéde további során kijelentette, nem akarja azt állítani, hogy a háború további folyamán nem lesznek még bonyodalmak. Afelől azonban, hogy majd hogyan végződik, a legcélszerűbb kétség nem lehet. Utalt az Egyesült Államoktól várt segítségre, majd heves szidalmakba tört ki Németország ellen, de elismerte, hogy Európa nagy része Németország birtokában van és hogy hadseregét csaknem az egész szárazföldön tetszése szerint viheti ide vagy oda.

Beszéde végén Churchill a következőket mondotta:

— Remélem, hogy ennek az évnek a végén vagy a következőnek a kezdetén már sem a szárazföldön, sem a levegőben nem leszünk hátrányban. (MTI)

Egy- és kétbankjegyek

Január 18. A hivatalos lap közli a Magyar Nemzeti bankról, amely szerint a bank

viselt tagok a Tűzhar

Január 18. A Tűzharos el 10 évvel ezelőtt már kizárta, hogy a fiatalabb évfolyam tagjai a Tűzharosok termé-

választék

összes ezüdi Á DIÓ,

00

ás — Csere. Kálmán 2.

és

ésével ma reggel fél 10 óra Kovarcz Emil és társainak büntetésében a főtárgyalást.

és

legett. us tanár. et nem érdekl, hogy ellententik őket. Kérte Varsanyi és Nádorfi védenceinek

zely Alajos szolalt. endvay, Zöldhegy. Cee-ében.

Vasárnap éjféltől megszűnik a forgalomkorlátozás

Budapest, január 18. (MOT) A MÁV közli, hogy a személyszállító vonatok január 17-én 0 órától életbe léptetett korlátozása január 20-án, hétfőn 0 órától megszűnik, tehát ettől az időponttól kezdve ismét a január 16-án forgalomban volt személyszállító vonatok közlekednek. (MTI)

Egy- és kétpengős bankjegyek lesznek

Budapest, január 18. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a Magyar Nemzeti Bank hirdetését, amely szerint a bank 1 és 2 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. A Magyar Nemzeti Banknak ez az intézkedése átmeneti jellegű és a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolásával áll összefüggésben. Az új magyar területen forgalomban levő román bankjegyek beváltása után ugyanis a legközelebbi napokban sor kerül a román váltópénzértékeknek a magyar pénzre való át-

cserelésére. Ez az átváltás természetesen nagymennyiségű váltópénzt igényel. Bár az állami pénzverde már húzamosabb idő óta teljes ütemmel dolgozik, ilyen nagymennyiségű váltópénz verése mégis hosszabb időt vesz igénybe, ezért a Magyar Nemzeti Bank átmenetileg 1 és 2 pengős bankjegyeket hoz forgalomba, amint a pénzverde megfelelő mennyiségű fém váltópénz verésével elkészül, a bank az 1 és 2 pengős bankjegyeket a forgalomból kivonja. (MTI)

Katonaviselt tagok a Tűzharcos Szövetségben

Budapest, január 18. A Tűzharcos Szövetség közel 10 évvel ezelőtt már kísérletet tett arra, hogy a fiatalabb évfolyamú katonaviselt ifjúságot, mint a világháborús öregebb frontarcok természetes utódjait bevigye a magyar Tűzharcos Szövetségbe. Több esztendői előkészítés után most vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter magáévá tette a Tűzharcos Szövetség javaslatát és megengedte, hogy mindazok a büntetlen előéletű, világháborús tűzharcos leszármazott magyar állampolgárok, akik a világháború után a honvédségben katonai szolgálatuknak eleget tettek, a Tűzharcos Szövetségbe, mint katonaviselt tagok felvessenek. A szövetség ennek alapján most megkezdte a felvételeket.

Katonaviselt tagokul azok a katonai szolgálatuknak eleget tett tiszti, tisztjelölti és legénységi állományú tartalékos magyar állampolgárok jelentkezhetnek,

akik a zsidótörvény alá nem tartoznak s ezenkívül a Tűzharcos Szövetség tagjaira vonatkozó általános előírásoknak megfelelnek. A felvett katonaviselt tagok az általánosan ismert frontarcos jelvényhez hasonló megkülönböztető jelvényt kapnak és tűzharcos formaruha viselésére is jogosultak. Katonaviselt tagokul azok, akik a világháborús Károly-csapatkereszthez hasonlóan a közeljövőben rendszeresítendő tűzkereszt viselésére a jogosultságot, a felszabadító harcokban megszerezték, vagy ezután szerzik meg, átminősítésükkor a Tűzharcos Szövetség rendes tagjaivá válnak. A Tűzharcos Szövetség a felvétel megkezdésekor felhívást intézett a katonaviselt ifjúsághoz. Jelentkezni írásban, vagy személyesen az illetékes helyi alakulatoknál, vagy az országos központban Budapest, V. Pérczel Mór u. 5. szám alatt lehet. (MTI)

Politikai védőbeszéd a nyilasperben

Budapest, január 18. A büntetőörvényszék ötösánácsa Héthelyi Fer-

Nagy választék

az összes ezidei
RÁDIÓ,
Gramofonok-ban.

Kölcsonzók
zongoragépet, rádiót, gramofont, porszívó-parkettgépet.

Javítás — Cseré.
Soltész Kálmán 2.

renc dr. elnöklésével ma reggel fél 10 órakor folytatta Kovarcz Emil és társainak ismeretes bűnügyében a fő tárgyalást. Tancs Dezső védő hibáztatta az államrendőrség, az ügyészség nyomozási eljárását.

Nagy feltűnést keltett a védő következő mondata, amely így szólt:

— A vádottak, akik itt az eszméért ülnek, nem bűnösök, hanem az új eszme, amely megszületett. Ők csak eszközei az eszmének. Őket nem érdekli, hogy elitlik vagy fölmentik őket. Kérte Varsányi, Angyal, Kaszás és Nádorfi védenceinek felmentését.

Ezután Kiszely Alajos dr. védő szólalt fel, Völgyi, Lendvay, Zöldhegyi és Cserepes védelmében.

— Városszerte általános feltűnést keltett az ügy fő tárgyalásának az a mozzanata, hogy lemondottam Kabai védelmével. Az a meggyőződésem, hogy ennek az ügynek a spiritus rectora Kabai volt, de őt is becsapták, mert ígéreteiket velem szemben sem teljesítették.

Dr. Kiszely Alajos aztán foglalkozott Kabai szerepével. Hangzottatta, hogy a szabotázs terve lehetetlen és komolytalan.

A következő védő dr. Kovács Sándor volt, aki Szokodit és Szlobodát védi. Védőbeszédében azt hangoztatta, hogy ez az eljárás nem egyéb, mint politikai hajsz.

— Meg kell jegyezmem — mondotta dr. Kovács —, azoknak az első hungaristáknak, akik kitartottak mindvégig, nem is lehet másutt a helyük, mint a nyilasoknál.

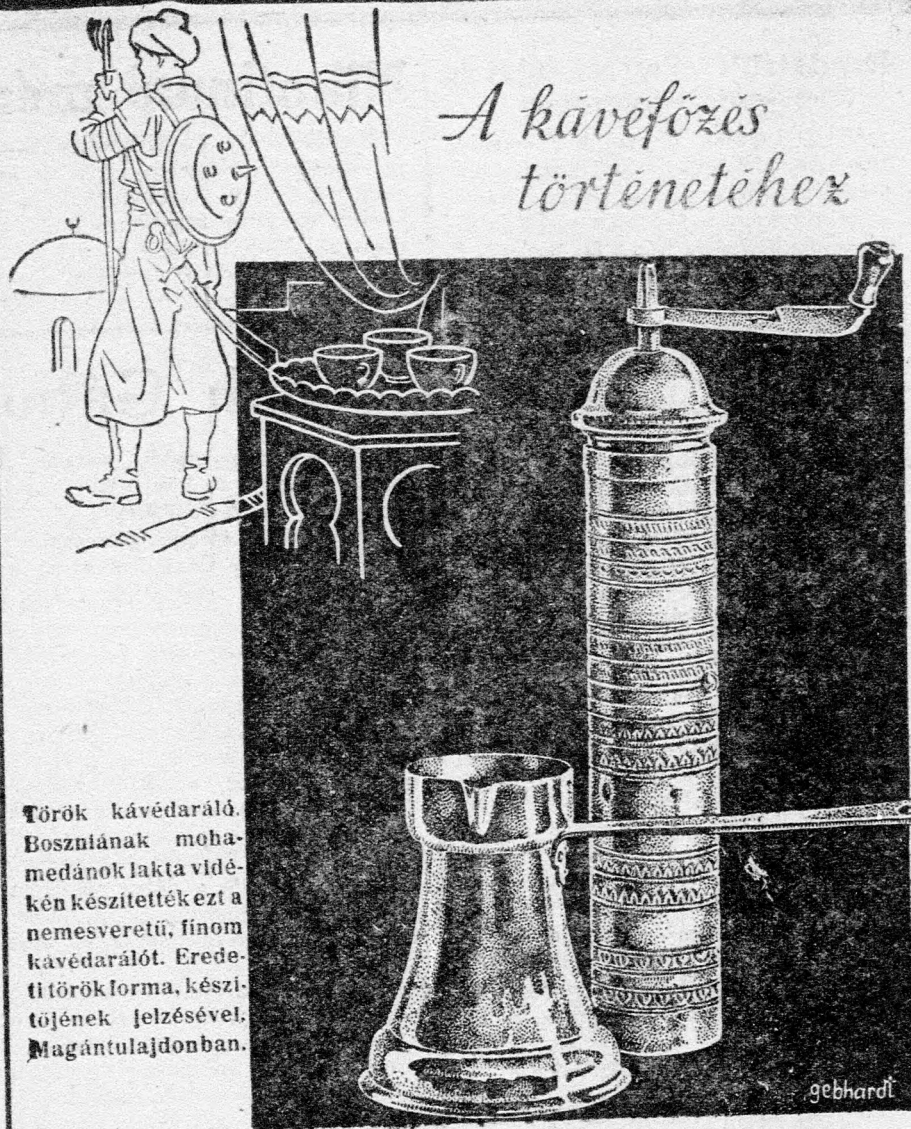
Kerekes Béla dr. szólalt fel ezután, aki beszédét azzal kezdte, hogy őt mandátumától megfosztották, bűnvádi eljárás folyt ellene s ő is részese volt annak idején a rendőri kihallgatásoknak. — Megemlítette, hogy négy hónapig internálták. Az elnök erőlyes hangon rendreutasította, mert Fouché francia rendőrmíniszter példájára hivatkozott és súlyosan meggyanúsította az államrendőrséget.

Kuba Ágoston dr. bizonyítékok hiánya címén kérte Kabai felmentését. Az a sajnálatos helyzet állt elő Kabával kapcsolatban, hogy rendőrkémnek nézik, noha ő voltaképpen csak áldozat, sőt ennek a pernek a mártírja.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

Hideg idő

Mérsékelt északnyugati, északi szél, néhány helyen, főleg északon havazás, köd, a hideg tovább tart.



Török kávédaráló. Bosznianok lakta vidéken készítették ezt a nemesveretű, finom kávédarálót. Eredeti török formája, készítőjének jelzésével. Magántulajdonban.

Több mint 300 esztendeje

hogy a kávédarálót feltalálták. Ősi szerszám, Művészi kidolgozása mutatja, hogy mindenkor értéket jelentett és megbecsülték.

Jó kávédaráló egymagában azonban nem elég a kávéfőzéshez. Ahhoz más is szükséges. A törökök, habár bőven volt is babkávájuk, szerencsندیóvirággal, koladióval egészítették ki a kávé jó tulajdonságait. Mennyivel egyszerűbb ez ma! Csak hozzá tesszük a **Franck**-kávépötléket, azt, amelynek dobozán a megbízhatóság jelét, a kávédarálót látjuk.

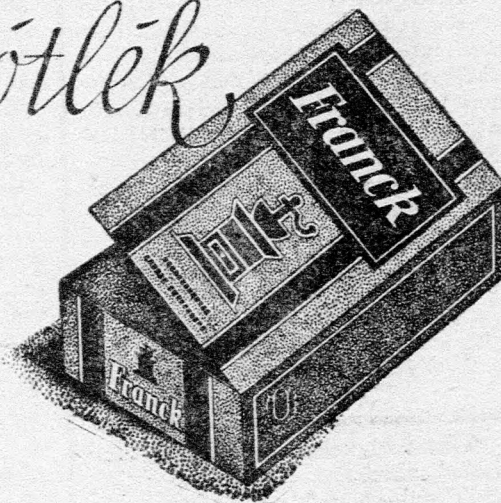
Pompás szín, kiváló zamat, étvágygerjesztő illat, tökéletes finom íz:



A megbízhatóság ismertetőjele!

Franck

kávépötlék



Rendkívüli sikerrel folyt le a gyorsíróverseny

A Debreceni Gyorsírók Társasága szombaton délután gyorsíróversenyt rendezett a társulati kereskedelmi középiskola termében dr. Naményi Gyula főtítkár rendezése és irányítása mellett. A verseny iránt úgy a gyakorló gyorsírók, mint az iskolák részéről óriási érdeklődés nyilvánult meg. A legmagasabb versenyfoktól kezdve a legalacsonyabbig tömött padosorok mellett folyt le a verseny minden fokozat eredmények voltak.

A 300 szótagos fokon első lett Ecsedy Béla ref. gimnáziumi tanuló (dr. Frick dr. Naményi-dr. Barcsa tanítványa).

A 200 szótagos fokon első lett Vitéz Bozókó Béla társulati keresk. isk. tanuló (dr. Naményi Gyula tanítványa). 2. Dicsőfi Anna (Naményi-Simai), 3. Papp Margit női keresk. iskola (Naményi Gizella tanítványa).

A 120 szótagos fokon első lett Lakatos Erzsébet (Naményi iskola). 2. Köszeghy Ilona női keresk. isk. (Naményi Gizella). 3. Antalffy István piarista keresk. isk. (Csorba János). 4. Schwimmer Albert társ. keresk. (dr. Naményi Gyula). 5. Fűszek Jenő piarista keresk. (Csorba János). 6. Burger Marianna női keresk. (Naményi Gizella). 7. Aranyos Erzsébet női keresk. isk. (Naményi Gizella). 8. Vörös Adrienne női keresk. (Naményi Gizella). 9. Bartha Zoltán társ. keresk. (dr. Naményi Gyula). 10. Oláh András piarista keresk. (Csorba János). 11. Kovács Irén. 12. Nagy József. 13. Erőcs Ferenc. 14. Kovács András. 15. Dzurik Mihály. 16. Szalay Mária. 17. Király Imre. 18. Jáger Erzsébet. 19. Vozáry Anna. 20. Nagy Sándor. 21. Nagy Erzsébet. 22. Lugossy Lajos. 23. Szabó Béla. 24. Piliczky Rozália. 25. Jónás Eszter. 26. Aranyos Margit. 27. Szabó Mária. 28. Békési Lajos. 29. Szegegy Mária. 30. Vég Endre. 31. Vincze Mária. 32. Szabó Ilona. 33. Rákos Etelka. 36. Jégh Éva. 35. Kiss Ernő. 36. Kovács Juliska. 37. Lőrincz Katalin. 38. Kurtán Sándor. 39. Kerekgyártó István. 40. Bakó Irén. 41. Mihály Erzsébet. 42. Tóth Ilona. 43. B. Tóth Teréz. 44. Bakos Erzsébet. 45. Fényes Márta. 46. Helmezy Vilma. 47. Nusztek Margit. 48. Czékus Irén. 49. Lób Pál. 50. Szegegy Imre. 51. Csanádi Ilona. 52. Tóth István. 53. Majtényi János. 54. Szutor Éva. 55. Kiss János. 56. Szőke Barna. 57. Lőw Ágnes. 58. T. Nagy Zoltán. 59. Osgyáni Klára. 60. Fűzessy Lajos. 61. Kovács Ilona. 62. Goldstein Edit. 63. Kmetih Magda. 64. Szatanó Sándor. 65. Disznós Vilma. 66. Kalona László. 67. Pausz József. 68. Fodor Gyula. 69. ifj. Nemes Mihály Sándor. 70. Milotay Lilla. 71. B. Nagy Sándor. 72. Mikó Sándor. 73. Forgó Mária. 74. Kaszsián Julianna. 75. Toma Sándor. 76. Bartha Károly. 77. Mezey János. 78. Erdey Margit. 79. Brenner Edit.

A 150-100-80 és 60 szótagos fokozatok eredményét a versenybizottság még nem tudta megállapítani.

A verseny után tartotta meg a Debreceni Gyorsírók Társasága évi rendes tisztújító közgyűlést. Elnökké ismét dr. Erdős Károly egyetemi tanárt, ügyvezető alelnökké dr. Horváth Gyula MÁV tanácsost, másodeelnökké dr. Fábrián Sándor MTI igazgatót, főtítkárrá dr. Naményi Gyula keresk. középiskolai tanárt választották meg.

Meghívó

A Baross Szövetség debreceni szervezete ez év február hó 2-án délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Tűzharcos Otthon nagytermében (Ferenc József út 36. szám alatt), melyre a szövetség tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni.

A közgyűlésen csak olyan indítványok tárgyalhatók, melyek 8 nappal előbb az elnökséghez írásban beadták.

Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Zárószámok. 3. Költségvetés. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok.

Dr. Eszlógh Gyula s. k. m. kir. kormányfőtanácsos, elnök.

Garai tánciskolájában minden szerdán, szombaton, vasárnap össztánc. Tanulókat még elfogadok.

Nikotinnal mérgezte meg magát

Megdöbbenő öngyilkosság történt szombaton a Nádasdy ucca 3. szám alatt. Márton Lászlóné Balla Veronika 40 éves úrasszony öngyilkossági szándékból nikotint vett be. A borzalmas erejű mérég rövid idő alatt kioltotta életét és mire rátaláltak,

már halott volt. Az öngyilkosság előtt érthetetlenül állanak hozzátartozói és azok, akik ismerték. Boldog családi életet élt, gondolai nem voltak. Valószínűleg idegrohamában követte el az öngyilkosságot. Fejre iránt nagy részvét nyilvánul meg.

Oláh Gábor hatvan éves

Dalnokaidhoz oh, meddig maradsz még Sívár, kegyetlen és könyörtelen Poétatermő és poétagyilkos Porlepte álmos kötőmb: Debrecen. Vályi Nagy Géza: Debreceni levél.

A debreceni költő szavainak kemény ostorcsapása bizony megérdemelten sújt le városára, ha felidézzük most Oláh Gábor születése (1881. január 17.) hatvanadik évfordulóján a legnagyobb élő költőnek tragikus sorsát. Ünnepi dátum ez — a tisztelet, megbecsülés és szeretet megelégelt kellene kiengesztelnünk e komor, magános Géniuszt, aki annyiszor sugározta a költői dicsőség fényét városára. Hogy erről a dátumról is megfeledkezett Debrecen, szimbolikus jelentőségű: a költők sorsa ez Debrecenben.

Sivatag-magányba vész az útja: úgy tekintünk rá, mint távozóra. Pedig most tért vissza közénk fáradtan, beteg, a halál kapujából — még szívünkben remeg a döbbenet, hogy elvesztettük volna. Ma a gondterhes élet hajszájában elfeledtük ismét.

Oláh Gábor izzig-veéig debreceni költő, ahogy ő, a bérkocsis civisgazda lángeszű fia, a népi mélységek-ből felemelkedik a művészet éteri világába, úgy olvasztja magába Csokonaitól az Ady-korszak lázáig a debreceni költői szellem legfinomabb és legnyersebb erőit. Pesti egyetemi éveit s pár rövid utját leszámítva ide költötte élete végzeté. Sorsa alig volt különb a Csokonaiénál, ő is szakított a Kollégiummal, a hosszú hányódás, méltánytalan mellőzés után jutott el a tanári pálya biztos, szerény megélhetéséig.

Itt élte át az ifjúság bűvös tavaszát, csodálatos képeket itt borult virágba, a szépségraajongása, lázadó heve és daca itt égett ki fájdalmas lelke izzó kohójában.

Rokonérzésű baráti társaságban, a Bokréta körében lépett fel — mégis hamar elszigetelődött költő-barátainak (Baia Mihály, Gulvács József, Gyökössi Endre, Madai Gyula) harmónikus egyéniségétől s nyugtalan lelke a szépség mohó vágyával fordult Nyugat felé napja felé. Ide fűzte minden vágya: benne forrong a század elejének minden nagy eszméje, érzése: individualizmusa, szépségkultusza, stílusromantikája, önimádata — a mai költőtőlletlen kollektív korszellemnek, merőben idegen életerés-komplexuma. Mégsem esküszik fel Ady zászlójára. Művelt esztéta-lelke büszke önértéssel, fanyar gúnnyal s bizalmatlansággal fordul el a szemben álló ellenes táborok szilaj mérkőzésétől s elindul a maga társatlan útján, egyedül önmagában bízva égő becsavágygal és nagyságába vetett hittel, örök dicsőségéről álmodozva.

Költői hivatása és a párisi útja hatalmas élményei közben világosodik meg előtte: „Fölégettem mögöttem a hidat; vagy leszek valaki, vagy elveszek. Szavam magyar, képzeletem több mint magyar, enyém a jövő. Szeretem a szép életet, gyűlölöm a rohadást. Megmentem a Szépet, munkabafaradt magamnak, hogy felpáncélozzon a kétségbeesés ellen: ez az én poétai feladatom, kizengem a magyar nyelv erejét és büjét, felhasználom minden formáját, új öszeltelekkel gazdagítom; megfestem a magam

A METEOR mozi műsora

Ma utoljára! „SARAJEVO” Izzalmas magyar filmdráma. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor! Szerdán; MOSZKVAI ÉJSZAKAK

lelki képét és jó éjszakát!” Kemény, rideg, hajthatatlan egyénisége gazdag és színes tehetsége nem találja meg az érvényesülés útját — a szervezeti hatalom klikkek idegen lelkű kiadói üzletpolitikai körében az ilyen írói magatartás anakronizmus, kész tragédia és reménytelen bukás.

Volt, lett volna alkalom Pestre kerülnie, szabadulni Debrecen gyilkos öleléséből. Rákosi Jenő hívta a Pesti Hirlaphoz, dramaturg lehetett volna a Nemzeti Színháznál — élhetne volna a mai író egyedül lehetséges életformáját: a fővárosi lap, vagy kiadóüzem szolgáltatást. Minden azonban egyénisége és írói szabadsága egy részének feladásával járt volna, ezt pedig nem áldozta fel a siker és az érvényesülés báványának. Terhes napi ígát, robotot, üzleti érdekek kiszolgálását hogysis vállalhatott volna olyan író, aki így jellemzi magát: „Egyéniségem alá görbitettem minden értem valót. Soha nem engedtem másnak, csak magamnak, meg a Természetnek. De ez nem emberek hibája, hanem istenek erénye. (Keletiek nyugaton 33. l.)

Az ilyen nagy egyén büszkeségében határtalan szomorúságot hord magában. Olyan mintha vas szobor volna, ha egyszer megindul alapzatáról. „Lehetetlen, hogy csordultig ne legyen gúnnyal az élet kicsinyiségei, visszáságai láttára. Szomorúságok felé emeli őket az átlagembereknek és érzik formálan nagyságukat. Ez a lángeszű göggye, melynél keserűbb göggye nincs. Minden tudás: egy jalkiáltás, egy szívrandulás. A tömegrendesen tanácsalannul áll velük szemben; bámulja, nem érti és gyűlöli őket, mert nyugtalanítók. Elszigetelődnek...” Így villant fel szinte önkénytelenül Oláh Gábor előtt, már 1909-ben a maga írói tragédiája.

A Debrecenbe visszahullt költő munkaöslőnének hallatlan lendületével szinte ontja versesköteteit, regényeit, tanulmányait, évről-évre, mindegyiken rajta a lángeszű kézeje, bélyege. De a végzet árja egyre fenyegetőbbben borul rá. Tárgyasnak szánt alkotásai is rapszodiává valnak s a költő életének megrendítő vallomását harsonazzák: a szépség, a genie elkárhozását a civisváros nyomasztó, sorvasztó levegőjében. E vergődésének megkapó rajza nagy én-regénye a: Szegegy magyarok is (1914), melyben költő-barátját, Tóth Árpádot is megmintázza.

Élete ezután a magas költői események, életbrándok s sívár valóság ellentétei között örlődik fel. A költészet, a nagy olvasmányok arkádiai világa pótolja neki az élet gazdagságát, a szerelmet, család, gyermeket, hirnevet, dicsőséget. Kar uccai kis otthona egyetlen rideg szobája ad 40 év óta menedéket a világról lemondó, menekülő írónak.

Szomorú börtön lenne ez a „színes világ barátainak”, de e remete élet nemcsak rabságot jelent lakójának: szabad, öntörvényű világ ez, a világ vásári zivaja nem háborítja meg lelke szabadságát, képzelete elkalandozását a végtelen távlatokba.

Oláh Gábor életműve torzó maradt, kiegyensúlyozott alkotásig, tökéletes remekműg talán nem is jutott el. Merész szelleme röptét, széles világ-képét, nyelve csodálatos gazdagságát, aki irodalmunkban értéket keres. Költői iránya jórészt a múlté, de e múlt érvényre a jelennek és a jövőnek is szól. Debrecen nem látta, nem értette meg eddig nagyságát, a hálátlan, gyorsan felejtő kultúrüzem: Buda-

pest mellőzte, elfelejtette. A költő íróasztalában a kiadatlan művek halmaza egyre nő; versek, regények, tanulmányok, műfordítások születnek. Alkotásai halálra szánt gyermekek, nem nőhetnek, erősödhetnek a nyilvánosság éltető napfényében, írójuk nem kap új ösztönzést a tetszéstől, lelke nem táguhat, nőhet az élet friss levegőjében.

A debreceni író sorsa ma sem különb, mint Csokonai korában. Vajjon mikor látja be Debrecen közönsége, hogy íróit a Szellem és Szépség hitvallóit nem engedheti számkivetésbe, mert különben maga mond le multjának méltóságáról, szellemi rangjának jogairól és belesüllyed a mai sívár tömegszellem tompa öntudatlanságába, barbár közönyébe, ahonnan többé nincs felemelkedés.

Csurka temetkezési vállalat, Dégenfeld tér 2. Telefon: üzlet 23-81. Lakás: 11-90. Temetések, vidéki szállásokat, exhumálásokat olcsó áron vállal.

Gyászrovat

Szigethy Lajos nyug. állampénztári főtanácsos, tartalékos főhadnagy életének 61. évében elhunyt. Temetése kedden délután félhét órakor lesz a Köztemető diszravatalozó terméből római katolikus gyászszertartással. Elhunytá bánatos gyermekeit és rokonságát borította mély gyászba. Lakás: Bethlen uca 68. Temetését Fehértői cég rendezi, Dégenfeld tér 4.

Hargitaváralja jelképes székelközseg bírāja felhívja a közseg lakóit, hogy Szigethy Lajos a közseg jegyzője temetésén, folyó hó 21-én, kedden fél 4 órakor teljes számban jelenjen meg. Gyülekezés a Köztemető ravatalozója előtt.

Honti Horthy Dezsőné Szathmáry Irma ny. döhányjöv. felügyelő neje 64 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz köztemetői diszravatalozó terméből ref. szertartással. Lakása: Veres u. 24. Puszta temetkezési intézet.

Tamács Imréné sz. Markó Róza MÁV asztalos neje 48 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető diszravatalozó terméből r. kat. szertartással. Lakás: Köleséry Sámuel u. 17. Puszta temetkezési intézet.

Özv. Rajner Jánosné Bak Ráchel 74 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz köztemetői 3. sz. tereméből ref. szertartással. Lakása: Zádor u. 12. Puszta temetkezési intézet.

Marton Lászlóné Balla Veronika 40. évében elhunyt. Temetése kedden délután fél négy órakor lesz Köztemető II. számú ravatalozójából. Lakás: Nádasdy ucca 3. Temetését Bartha vállalata végzi.

Lőw Miklósné született Kohn Eszter 78 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn lesz. Lőw Miklós, a Békés és Lőw fakeseresdők cég belfelja az elhunytban édesanyját gyászolja.

Köszönetnyilvánítás. Azoknak a rokonoknak, jóbarátoknak, testületeknek, akik felejtethetlen drága jó férjemnek elhunytá alkalmából mély fájdalomukat részvétükkel, vagy részvétüknek látható jelével enyhíteni igyekeztek, ezúton is halás köszönetet mondunk.

Özv. Erdődy Lajosné gyászoló családjával együtt.

ÖZV. NAGY GÁBORNE született Mike Mária életének 87-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető II-A. terméből református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Lakás: Gyöngyvirág ucca 3. sz. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld tér 2. szám.

Magnum gyűjtés

E rövid nagy nyelvi feladatokat tartalmazó kiadvány a debreceni Könyvtár gyűjtésének első kötete. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

A különböző nyelvek és dialectumok gyűjtéséről szóló kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

A különböző nyelvek és dialectumok gyűjtéséről szóló kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

A különböző nyelvek és dialectumok gyűjtéséről szóló kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

A különböző nyelvek és dialectumok gyűjtéséről szóló kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

A különböző nyelvek és dialectumok gyűjtéséről szóló kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be. A kiadványban az elmúlt század magyar nyelvészeinek munkásságát mutatjuk be.

Kétszázhárom különböző nyelvű biblia a Kollégium gyűjteményében

E rövid ismertetés az én igazgatásom alatt soha sem került volna a nagy nyilvánosság elé, ha egyik előkelő budapesti napilap az elmúlt napokban meg nem emlékezett volna arról a feltűnést keltő kiállításról, melyet a berni országos könyvtár rendezett a birtokában lévő 400 különböző nyelvű bibliafordításból. 400 biblia a körülbelül 600 féle fordításból — valóban imponáló szám és értékét még növeli az a körülmény, hogy nemcsak modern fordításokat állít egymás mellé, hanem felsorakoztatja a bibliakiadások és fordítások történetében a leghíresebb példányokat is. Akik ezt a cikket olvasták, bizonyosan megállapították magukban, igen, ez a boldog és művelt Svájc! De vajon eszébe jutott-e valakinek feltenni a kérdést, hát nálunk mennyi és milyen biblia van? Nos, ezeknek és mindenkinek szeretném megnyugtatólag azt felelni, hogy nincs okunk az önkisebbitésre, mert

a Kollégium 203 különböző nyelvű bibliafordítását, őriz, közöttük egyetlen példányokat, világhírességeket, vagyont érő kincseket, művészi illusztrációktól ékezesket, exotikumokat és kuriozumokat is.

Ez ugyan csak fele a berni anyagnak és kb. egyharmada az ismert bibliafordításoknak, de viszonyaink között imponáló mennyiség, hazánkban az egyedüli, amely tudatos gyűjtés eredménye és nagyobb, mint az összes hazai könyvtárak bibliafordításgyűjteménye együttvéve.

A múlt évben kegyeletesen megünnepeltük a Karolyi-féle első teljes magyar bibliafordítás 350 éves fordulóját, a jelen esztendő 400 évvel ezelőtti testvére pedig az Erdősi Sylvester-féle első teljes újszövetségi magyar fordítása megjelenését látatja, kettős jubileumi alkalom is indokolta teszi tehát, hogy rövid átnézetben rávilágítsunk a Kollégium mesés bibliagyűjteményére és megnevezzünk abból néhány drága darabot.

Hogy senki ne gondoljon büvészkedő mutatványra, még egyszer leszögezzük, hogy 203 különböző nyelvű kiadásról van szó és így figyelmen kívül maradnak az ugyanazon nyelvű bibliafordítások többszörös kiadásai, mert ha ezeket is csokorba kötnék, csak magyar nyelvű több volna 200-nál, az összes bibliák száma pedig túlhaladna a másfélezet. Ha itt-ott mégis több világhírességet megemlítnék ugyanazon sorozatból, az mindig a 203-as számon felül értendő.

Bibliakiadásaink, illetve fordításaink közül a legbecsesebbek az eredeti: héber és görög nyelvűek, a latin, a német, a magyar, a szláv áttelések, majd a syr, az arab és végül a külmisziói célt szolgáló exotikus nyelvű fordítások.

Minderknek a rendkívüli becsét vagy korai kéziratosság jellegeik, vagy idői megjelenésük, vagy művészi kiállításuk és illusztrálásuk, vagy hihetetlen ritkaságuk adja meg.

A biblia a legelterjedtebb könyv az egész világon és egy-egy kiadásából — főképp a régiekből — mégis alig maradt fenn néhány darab. Rendszerint csak azok, amelyek egész korán valamely közgyűjtemény birtokába kerültek. A többit elnyűtte az idő. Az exotikus nyelvekre lefordított bibliák, illetve bibliarészletek ritkasága onnan ered, hogy ezek soha könyvtári forgalomba nem jutnak, a legnehezebben szerezhetők meg és tömegüket elnyeli a külmisziói szédületes irama.

Es most hadd lebbentsük fel a fátyolt, mely az élet könyvének drága példányait a mi polcainkon ellakarja. Van egy kéziratossá héber tekercsünk az Eszter könyve szövegével. Sok purimünnepet megérhetett a zsinagó-

gában, hol olvasták és épültek rajta, bár kora nem határozható meg pontosan. Mindenesetre nagyon régi.

A legelső nyomtatott héber szövegünk a Ximenes toledói érsek által 1522-ben kiadott polyglotta bibliában maradt fenn.

Ettől kezdve hosszú és drága kiadások ékköveivel kirakott az út, amely a szivárvány öszvetségi vezet. A szivárvány biblia elnevezése onnan ered, hogy a szöveg nyomtatásában a szivárvány színeivel érzékíti meg azon különböző forrásalkotó részeket, amelyekből több évszázad kutatási eredményei szerint az öszvetségi iratok felépülnek.

A görög bibliák közül legöregebb egy 1524-es kiadás,

mely az 1516-os Erasmus-féle első újszövetségi kiadásnak változatlan lenyomata. Hírességét emeli az, hogy a nagy Péczeli József könyve volt. Becses kritikai szöveg a Brian Walton londoni polyglottájának (1564) újszövetségi és külön betűtípusok öntésével készült luxuskidás a J. Griesbach-féle lipcei szöveg négy kötetben merített papíron 1803—1807-ből.

Sorban a biblia latin fordítása következik.

Tudjuk, hogy az összes bibliák közül ez jelent meg 1455-ben legelőször nyomtatásban. A Kollégiumnak van a 14. századból latin vulgata kódexe, mely az öszvetségi nagy részét tartalmazza. Lapszélei gyönyörű ornamentális rajzokkal színezettek. Van egy hymnariumunk a 15. század elejéről — Dávid 150 zsoltára — több csodaszép miniatúrral. A legrégebbi nyomtatott szövegünk 1479-ből való, nürnbergi kiadás, a fejezetek kezdőbetűi kézzel berajzolva és utólrhetetlen szépséggel színezve. Híres az 1522-iki leideni kiadás, melyet Dürer kortársának, Springinklee-nek színezett fametszetei díszítenek. A Peypus kiadás 1530-ból, melyben Beham gyönyörű illusztráló fametszetei láthatók. Van kiadásunk a 16. századból Stimmer és a holland de Bry díszítéseivel is. Mindmegannyi drágakő a bibliakiadások díszes sorozatában.

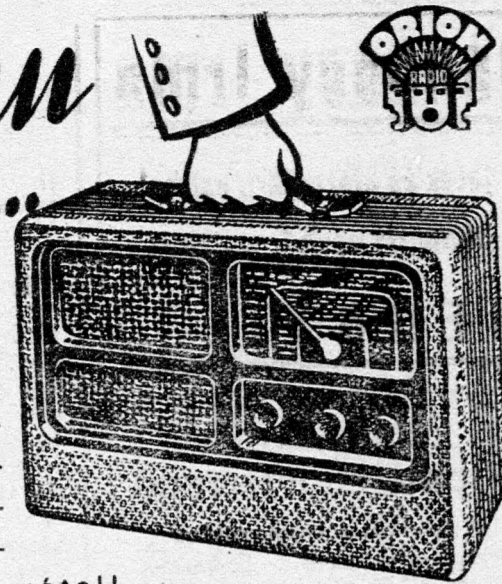
Legelső német bibliánk 1477-ből való.

Ez a 6-ik német biblia a könyvnyomtatás kezdete óta, de az első, amely pontos évszámmal van ellátva. Gyönyörű nyomású szövegét a 15. század egyik legnagyobb illusztrátorának, Israel van Mencken-nek fametszetei díszítik. A Luther-fordítások sorából megvan a 4-ik, a világhírű 1524-iki újszövetségi, melyben Cranach Lukács színezett metszetei ékeskednek. Mesteri a címlap és egykorú dús aranyozású a kötés is. Értékét föl sem lehetne becsülni.

A szláv bibliafordítások sorából főlegmítésre kívánczik egy régi kódex, mely a négy evangélium szövegét tartalmazza. Valószínűleg a 16. század végéről, vagy a 17. század elejéről való. Vagyont érő kincs.

A magyar bibliafordítások csaknem teljes számban jelen vannak. Pesti M. Gábor, Erdősi Sylvester J., Melius Péter, Heltai Gáspár, Félégházi Tamás, Károli Gáspár, Szenczi M. Albert, Káldi György, Komáromi Cs. György és a többiek fordításai mind beirták neveiket a magyar hitélet földi halhatatlanságot biztosító évkönyveibe. Nagymenyere Besnyei György madarasi lelképásztor kéziratban hagyta az utókorra legrágább szellemi örökségét: teljes bibliafordítását 1737-ből, olyan gyönyörű betűvel írva, hogy nyomtatásnak minősíthetné a felszínes vizsgálódás. A debreceni rézmetsző diákok egy 4 négyzetcentiméteres rézlap 1 centiméter átmérőjű középső részére köralakban bevették a Mi Atyánk magyar és német szövegét olyan miniatúr vonásokkal, hogy

Közben tartja...



...Európa összes adóállomásait és bárhol rádiózhat a csekély fogyasztású, hordozható ORION bőrdobozszuperrel. Rövidhullám is tökéletes vételi!

ORION 146

Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

Már kapható
FÖLDES SÁNDOR CÉGNÉL
Püspöki palota

Bemutatja
METEOR CSILLÁR ÜZLET
Piac u. 9.

csak erős nagytit tudja a szöveget kibetűzni.

Egy 1750. baseli kiadású magyar újszövetségi és egész világon egyetlen példánynak minősül,

egy 1857. biblia előzéklapjára Tompa Mihály sajátkezű ajánlása van írva, az 1749. és 1780. kiadású debreceni bibliák címlapjait a Kollégium rézmetsző diákjai készítették.

Ami a többi bibliafordítást illeti, képviselve van közöttük mindenféle írás és mindenféle nyelv Grönlandtól a Tüzföldig, Laphontól Afrika legdélbéli csücskéig és az északi Jeges-tengertől Ausztrália szigetvilágáig. Mindmegannyi fényes bizonyossága a keresztény misszió népeket hódító,

világboldogító szívós és nemes küzdelmének.

Legutóljára pedig hadd említsük föl azt a Braille-írási bibliakiadást, mely a szerencsétlen magyar vakokat akarja elvezetni az Ige olvasása útján az örök élet forrásához.

Hogy miképpen került össze e csodálatos értékű és páratlan gazdagságú anyag, annak külön története van. Erről azonban még most ne szóljon semmit a krónika. Majd eljön egyszer ennek is az ideje. Addig boldogan örvendezünk, hogy ime, Debrecen Kollégiumának is van olyan mesebéli kincse, melyért sem a valóságban, sem a képzeletben nem kell messzi külföldre elzarándokolni.

Dr. Varga Zsigmond.

Összes gyári **RÁDIÓK** részletre
MAYER mérnök
Telefon: 15-79. — Kossuth ucca 23. — Angol Királynő mellett

A Kassán elfogott betörőnő Debrecenben is lopott

Az egész ország rendőrsége kereste Dudás Amália Rozália 26 éves többszörösen rovtomultú nőt, aki 14 álnévet használt.

Cselédnek állott be rendszeresen és pár nap múlva, kitapasztalva a viszonyokat, minden értéket ellopott, majd a lopott pénzen, mint elegánsan öltözködő úri nő mulatott, szórakozott. Amikor a pénze elfogyott, újra beállt cselédnek és így folytatta, hol mint cseléd, hol mint úri nő Budapesten és a vidék minden nagyobb helyén. — Most hosszas hajszá után Kassán sikerült elfogni. Kihallgatása során debreceni kirándulásáról is vallott.

Vallomása szerint Debrecenben Kozanic Sándorné néven mint bejárónő állt el Róna Nándor textil és harisnyakereskedőhöz és pár nap múlva 10.000 pengőt lopott el és a lopás után Budapestre menekült

autón és a kőbányai Magyar Falu mulatóban eldorbézolta a lopott pénzt. Most állítják össze hatalmas bünelajstromát.

Vígyszínház

MA 3-5-7-9 órák, hétiön utóljára 5-7-9 órák a meg-ható és vidám, szíveshészoló magyar film:

HAZAFELÉ...

Fősz. FEDAK SÁRI, CSORTOS, MÉSZAROS AGI, RÁCZ VALL, HAJMASSY, VASZARY PIRI, BILICSI

Gyászrova

Szigethy Lajos nyug. állampénz tanácsos, tartalékos főhadnagy, 61 évesen, 1941. január 12-én, Temetőben dél. 11-90. Temetőszék, vizumálásokat ol.

Honti Horthi Dezsőné Szathirma ny. dohánnyóv. felügyelő ne 74 éves korában meghalt. Temetése sárpán dél. 11-90. Temetőszék, vizumálásokat ol.

Órv. Rajner Jánosné Bak R. 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Marton Lászlóné Balla Veron 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Lőrincz Lászlóné Balla Veron 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Köszönetnyilvánítás. Azoknak a rokonoknak, jobban, testületnek, akik felelősök a drága jó férjemnek elhunytá alkübol mely faldalmakat részvét vagy részvétüknek látható enyhíteni igyekeztek, ezúton is köszönetet mondunk.

Órv. Erdődy Lajos 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Órv. Erdődy Lajos 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Órv. Erdődy Lajos 74 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor lesz köz. 10-1. sz. temetőből ref. szertart. Lakása: Zádor u. 2. Pusztai t. kezesi intézet.

Jánossy Irma

játék és díszműúru üzlete
Simonffy uccsa 1. sz. alatt

MEGNYILT!

Vasárnapi istentiszteleti rend

A református templomokban

Nagytemplom 10 óra dr Farkas Pál, 5 óra Jánossy Imre. Kistemplom 9 óra dr Soós Béla, 11 óra dr Révész Imre, 5 óra Csutorás Sándor, Kossuth ucai templom 10 óra dr Dancsházy Sándor, 5 óra Ács Mihály. Károli J. u. téri templom 9 óra Kolozsvári Kiss László, 4 óra Peleskey Károly. Ispoltály templom 10 óra Molnár Ferenc, 5 óra Kulcsár Dezső, Árpád-téri templom 10 óra dr Hegyaljai Kiss Géza, 3 óra dr Erdei Mihály. Homokkerti templom 10 óra Kovács József, 5 óra Szilágyi László. Nyilastelepi templom 10 óra Mezey Béla, fél 6 óra Mezey Béla. Csapókerteri templom 10 óra Farkas Dezső, 3 óra Zsoldos István. Kerekestelepi templom 10 óra Kulcsár Ferenc, 5 óra Kulcsár Ferenc. Nyulási állami iskola 10 óra Jánossy Imre. Tegláskerti állami iskola 10 óra Pál Antal. Reménység Háza 3 óra Benkő Károly. Dóczy J. u. 2. 11 óra Koncek Zoltán. Wolaflka telep 3 óra Szilágyi László. Egyetemi klinikák 8 óra dr Bodonhelyi József és Koncek Zoltán. Augusztai szanatórium 9 óra dr Bodonhelyi József. Horthy kórház dr Bodonhelyi József. Teglásvető 3 óra Kovács Árpád. Egyek 3 óra Vitéz Szabó Endre.

Tanyai istentiszteletek:

Pallag 9 óra Siposs Imre. Belsőhat 8 óra vitéz Szabó Endre. Ohat-telekháza 11 óra vitéz Szabó Endre. Nagyhegyes 9 óra. Ondód 1. Kádárdülő 11 óra Rápolthy Árpád. Szepes 9 óra. Hosszúpályi út 2 óra Papp Géza. Ebes 10 óra Tömörly Lajos. Fancsika 9 óra. Nagycseri iskola 11 óra. Szata 2 óra. Bíró Béla. Hármashegy 9 óra. Lukaháza 2 óra László L. Elek.

Az evangélikus templomban

Vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Prédikál Labossa Lajos lelkész. D. e. 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László. D. e. 10 órakor szórványistentisztelet Nagylétán. Prédikál Jónás László. D. u. 3 óra 30 perckor a középiskolás fiutanolók bibliorája a tanácsteremben.

A róm. kat. templomban

Vasárnap reggel 6. 7. 8. 9 órakor csendes szentmisék. Féltkor a nagymisé mondja és prédikál Láng Pál pápai kamarás. További szentmisék: 11, háromnegyed 12, fél 1 órakor.

A külsőségen a következők mondanak szentmisét:

Csapókerterben Kummergruber Emil. Homokkerten dr Rassovszky Kálmán. Nyilastelepen Kiss László. Augusztai Szanatóriumban Richter Gusztáv. Hajdúsámsonban Novák Gyula. Józsan dr Szabó János. Pallagon dr Bátky Miklós. Klinikán 8 óra dr Lindenberg János ap. korm., 10 óra dr Mikes Lajos. Fogházban Szűts Ferenc. Szoboszlai úton Meskó Lajos.

A gör. kat. templomban

Reggel negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamisé. 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 csendes szentmise, fél 4 órakor rózsafüzér ájtatóság, 4 órakor vecsernye és szentgímádás.

A baptista imaházban

A Szappanos ucai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaóra, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásos estély. Vendégszónok egész nap Kirner Bertalan missziós lelkész. — Szerdán este 7—8-ig biblióra. — Péntek este 7—8-ig imaóra.

HENRI BERGSON

Irta: Dr Sz. Gavallér Lajos

Rövid hír, pár sor tudatta, hogy Henri Bergson, a Nobel-díjas filozófus, a francia akadémia tagja meghalt.

Az emberi szellem egy ilyen kitünő képviselőjének, a gondolat egy ilyen nagy hőisének, a materialista gondolkodás elleni küzdelem egy ilyen bátor harcosának a halála egészen rendkívüli esemény. De napjainkban, amikor a háborúk, diplomáciai küzdelmek, politikai harcok ordító, torló és egymást felüllicitáló hiri foglalkják le gondolatainkat és érdeklődésünket, sőt nem kis mértékben idegeinket, nehezen tudunk egy filozófus eltávozásának hírével megállani és elmerengeni, hogy ki is volt ő, mit vallott, mi ben hitt és milyen örökséget hagyott érdemtelten örököseire: embertársaira.

Párisban született, Irországból odaszármazott és francia szülőktől, 1859-ben. Tanári pályára készült, Először matematikát, geometriát, fizikát tanult. Innen nyerte, mint az exakt tudományokkal foglalkozók általában, tiszta és szabatos okfejtési képességét. Ezek a tudományok ébresztették benne érdeklődést a metafizika iránt is, ahol a matematika és geometria rendszerességével igyekezett gondolkodni. Eltekintve egy kisebb értekezéséről, negyven éves korában írta meg első nagy munkáját, a „Matiere et Mémoire”. „Anyag és emlékezet” c. munkát. Ezt követően a Collège de France előadója lesz, majd 1907-ben megírja másik főművét, a „L'Évolution Créatrice”. „Teremtő fejlődés” című művét, melynek elismerésül a francia akadémia tagjai sorába választja. Végül az elismerés koronáját kapja meg 1928-ban a Nobel-díj elnyerésével.

Hét könyve és harmincnégy értekezése jelent meg (közülük három könyve és nyolc értekezése magyarra is lefordítva). Csak a szellemieknek áldozva és a gondolatoknak szentelve magát — procul negotiis — élte le a neki kiszabott 81 évet. Elmondott mindent, amit el kellett mondani, elvégzett mindent, ami reábiratott és egy munkás élet minden szellemi kincsét örökségül hagyva maga után, távozott el.

Mi ez az örökség? Kincs, melynek azonban az a különös jellemzője, hogy nem annál kevesebb menél többen öröklők, hanem annál nagyobb, annál több, menél többen kapnak belőle.

Filozófiájának alapja kérelhetetlenül antimaterialista. Pedig ifjabb éveiben ő is materialista volt, de mikor a matematika exaktságát utánzó szabotossággal elkezdte a materialista tételek okfejtéseit a végskig vezetni, megingott. Az a bizonytalanság, amelybe így belekerült, a materializmus bizonytalansága hajtotta, ösztökölte mind jobban a filozófia felé, ott pedig a materializmusból a spiritualizmusba, a mechanisztikus világszemléletből a vitalista életszemlélet felé.

Mind bátrabban és biztosabban kértelkedett abban a materializmusban, amely az anyagot isteníti, csak az anyag, az elemek, sejtek, szövetek, testrészek létét és mindenhatóságát hiszik és azonkívül tagadják valaminek, ami a különbséget a szervetlen anyag és a szerves test, az élettelen tárgy és az élő test között megadja, egy nagy valóságnak, a Bergson által végül „élan vital”, élettendületnek nevezett erőnek a létét.

Hiszen, ha csak anyag van és a történések az anyag szigorú fizikai törvényeinek, a mechanikus determinizmus törvényeinek vannak alárendelve, akkor az egész világ egy mechanikus determinizmus rettenetes jármában megy előre, ahol minden eseményt szigorú törvények határoztak meg és határoznak meg előre és ezek a törvények az anyag törvényeivel egyezők? Itt ingott meg Bergson!

A belső meggyőződés korlátokat nem ismerő és minden ellenkezést leküzdőni kész erejével hitte, hogy ez nem lehet igaz, ez a világostalan, ez a

könyörtelen és vak törvény. Kell lenni más törvényeknek is. És ennek a keresése utáni vágy döntötte el végleg, hogy filozófus lett.

Otven éves munkálkodása alatt sorban állította fel ragyogó tetteleit és gyűjtötte hozzá érveit.

Az anyag — mondja — három dimenziós és így gondolkozásunk is az. Ezért képzeljük, hogy a háromdimenziós tér anyagi törvényeinek a hatása alatt élünk. Holott van még valami s ez: az idő.

Érdekes, hogy mikor a fizikában Einstein a tér mellett az idő fizikai jelentőségét dolgozta ki azzal a tétellel, hogy a térben a mozgás útja nemcsak attól függően relatív, hogy nyugvó vagy mozgó rendszerben mérjük, hanem azért is, mert az időegység, ami alatt mérjük, szintén nem abszolút egység, hanem függ a rendszer sebességétől. — Bergson ugyanakkor hirdeli, hogy a történések materialista értelmezésük okain kívül van egy tényező, amivel szintén számolni kell és ami nem tartozik a háromdimenziós tér anyagi tényezői közé s ez az idő.

Az idő, amely tartamot jelent. A történések ugyanis a tartamban jelentkeznek s más a történés a tartam kezdetén és végén, mert a tartam végén a tartam is befolyásol, hatással van a történések felhalmozódására, jelentkezik a múlt. Ezért mindig vajadás a történés, nehéz választás, ezer és ezer lehetőség közötti bukdácsolás eredménye.

Holott, ha mechanikus determinizmus volna, akkor minden simán változna, történe, hiszen ha az ok meg van és az mechanikus, akkor az okból és az okból nélkül megy át történésbe és ez újabb történésbe s így tovább. Minthogy azonban nem mechanizmus van, hanem minden történést az idő, a tartam alatt felhalmozódott emlékezet és tudat befolyásol, így nem az anyag determinál, hanem az ember választ, választásával pedig teremt. Teremt újat, olyat, amilyen azelőtt nem volt s amelynek ugyan meg voltak az anyagi okai, mert az anyaghoz van kötve, de amelyeknek nem az anyagi okok által determináltak és szükségképpen kellett úgy alakulni.

Innen vont következtetések mellett foglalkozik a fejlődés elméletével is, ahol szembehelyezkedik a darwinizmussal, rámutatván arra, hogy a termodinamika és az asztrofizika szerint az anyagban fel egészen a mindenségig szentes, desorganizáció, szé bomlás van. Ha tehát az anyag szétbomló tendenciájú, akkor csak az anyagból nem lehet az anyag magasabb fokú és fejlettebb szervű formáinak létrejöttét megmagyarázni. Kell valami más is és ez az „élan vital”. Az élet alapmegindulásához, az élet minden új megindulásához és ma is a továbbfejtéséhez is kell valami az anyagon kívül s ez az élettendület, ami előttünk a mozgásban jelenik meg.

„Teremtő fejlődés” c. művének leg-szebb oldalai azok, ahol Bergson az életnek és az anyagnak a küzdelmét írja le. Az anyag lényege a mozdulatlanság, a resztég, a visszaesés, az özszezsugorodás. Az anyag az elmulás, a halál felé húz. Ezzel szemben az élettendület percről-percre küzd vele, mozgást követel ki az anyából, előhaladást, szaporodást, fejlődést. Csak az anyagból és csak az anyaggal a fejlődést nem lehet megmagyarázni, hanem csak ha az anyaghoz egy vitalis tényezőt adunk. Ez fokozta a mozgást növényé, vitte tovább a fejlődést a helyből való elmozdulással állatá. Az élettendület emelte a mozgást az idegeken és ösztönökön keresztül az állat korlátolt és határolt értelméig és emelkedett a csúcsra, még eddig megfejtethetetlen módon, az ember határtalan és korlát nélküli értelmében.

De az elme határtalansága alatt nem az értelem nagyképu önistenítését érti, hanem azt, hogy az emberi értelem tudatosan variálhat a végé-

lenségig szemben az állattal, amely mindig gépszerű értelmű marud. Sőt Bergson az aki az intuíció fogalmát kidolgozta, érve alatta azt a képességet, életérzéket, hogy bele tudok látni ösztönyszerűen a dolgokba, azok mélyebb összefüggéseibe. Alapjában ösztön ez, de magasabb annál, mert az értelem tudatos ismeretei is dolgoznak benne. Ez a legmagasabb képesség, ami emberben lehet.

Bergson, az ember is végigjárta azt az utat, amit minden gondolkzó ember megtesz. Mint matematikus a materialista állásponton kezdte, a világot mechanizmusnak nézte és ateista volt. De jött a filozófia, az ismeretek bővülése, végigtanulmányozta az életant, a természet- és társadalomtudományokat, melyek egészen csodálatos összefüggéseket mutattak neki s a mechanista vitalista, a materialista spiritualista lett, az ateista megtért hívővé, aki azzal zárta le következtéseit, hogy a matematika és fizika, az „exakt” tudományok révén semmit sem lehet megmagyarázni, mert azok csak pusztá hozzávetések a lenyeghez, azok a valóság mozdulatlanságát fogják fel és nem az életét. Az életet és annak lényegét egészen máshol kell keresni és talán azok a csodálatos törvények, amelyek a lélektanban és az atomfizikában felkutatásra és megállapításra várnak s amelyeknek az első csodálatos jelenségeit már látjuk, fognak egy tökéletes és gyönyörű rendszert és ennek kivilágosodása esetén egy mindent átformáló hitet nyújtani.

Az emberiség ide irányuló nehéz útján az egyik fátylatartó Bergson.

Kinevezések a forgalmi adóhivatalnál

Január elsején a forgalmi adóhivatali malomosztálya megszűnt külön hivatal lenni és beolvadt a központi forgalmi adóhivatalba. A státusbahelyezéssel kapcsolatban több kinevezés és előléptetés történt.

A kinevezések során főtiszt lett Balázs Béla malomosztályvezető a IX. fizetési osztályban.

I. osztályú forgalmi adóhivatali tiszt lett: Molnár Kálmán forgalmiadóellenőr a X. Félégyházy László malomfőellenőr a X. Tankó Károly forgalmi adóhivatali főkönyvelő a X. fizetési osztályban.

II. osztályú forgalmi adóhivatali tiszt lett: Polgár Ferenc malomosztályvezető helyettes, dr Farkas Elemér, Marschalkó István, vit-z Vallus Gábor és Ács Ferenc malomfőellenőr, Zsuga László malomellenőr, Molnár Nándor malomosztálykönyvelő, vitéz Kertész Lajos malomellenőr, Brilla Sándor malomellenőr, Medgyessy Gyula malomellenőr, Papp Győző forgalmiadóellenőr, Csapó Béla forgalmiadóellenőr, dr Sziklay László forgalmiadóellenőr, Szabó Antal forgalmiadóellenőr a XI. fizetési osztályban.

Forgalmiadóhivatali gyakornok lett: Lászkó Gyula malomellenőr, Janka Béla malomellenőr, Szilágyi József malomellenőr, Tatár Lajos malomellenőr, Koppányi István malomellenőr, Török István malomellenőr, Balogh István irodai segédező, díjok lett: Tóth Lajos malomsegédellenőr, Bánszeghy Jenő malomsegédellenőr, Tóth Lajos malomsegédellenőr, Hess József malomsegédellenőr, Kelemen Béla malomsegédellenőr, Diószeghy István malomsegédellenőr, dr Székelyhid József malomsegédellenőr, Szűcs Pál malomsegédellenőr, Pankotay József malomsegédellenőr, Nánássy András malomsegédellenőr, Csorba Ferenc malomsegédellenőr, Könyves Kálmán malomsegédellenőr, Csobánkán Simon malomsegédellenőr, Székely Tibor forgalmiadóhivatali segédkönyvelő, Éles Péter malomsegédellenőr, V. Nagy Lajos irodai kisegítő munkaező, Uray Károly malomellenőr és özv. Soltesz Kálmáné.

A kezelési szakban Dely Julia, özegey Szabolcsy Mihályné, Oborzil Gusztáv és Bozoky Lajos kezelők lettek.

Az előléptetettek névsora a következő: Karsay Gusztáv I. osztályú tiszt és Hegyessy Pál I. osztályú tiszt főtiszt lett. Dein Márton, dr Cséka Lajos, Kincses Ferenc I. osztályú tiszt lett.

8.00	Ebresz.	6.40	Ebreszt.
8.45	Hírek.	7.00	Hírek.
9.00	Unitár	7.00	Hírek.
cai temp		10.00	Hírek.
Sándor			
10.00	Refor		
téri tem			
Gyula le			
11.00	Egyh		
Szent D			
lomból,			
Badalik			
Béni vez			
12.20	Idője		
12.30	Szék		
Rajter.			
Közben			
Papp Je			
13.45	Hírek		
14.00	Hang		
15.00	Mez		
nő: Gaz			
ügyi köz			
15.30	Szal		
Közben			
elbeszél			
16.30:	Elő		
kötia.			
17.00	Híre		
nyelven.			
17.15	Honv		
18.00	Vers		
18.10	Magi		
kiséri L			
zenekar			
Dalok:			
hász leg			
bugaci c			
En vagy			
van egy			
és kedv			
eső. Roz			
tékem.			
Bogár I			
temben.			
19.00	Híre		
nyelven.			
19.20:	Spo		
19.30	Han		
Babai J			
20.45	Elbe		
a falun.			
21.10	Tán		
játszik.			
21.40	Híre		
22.00	Szór		
23.00	Híre		
cia nyel			
Kb. 23.25:			
nekara.			
0.05	Hírek		
18.15	Néme		
előadás.			
18.45	Cigán		
kara.			
19.20	Felol		
ragó szék			
20.00	Hírek		
20.10:	A kö		
1. Csak			
2. Si f			
3. Si f			
4. Si f			
5. Si f			
6. Si f			
7. Si f			
8. Si f			
9. Si f			
10. Si f			
11. Si f			
12. Si f			
13. Si f			
14. Si f			
15. Si f			
16. Si f			
17. Si f			
18. Si f			
19. Si f			
20. Si f			
21. Si f			
22. Si f			
23. Si f			
24. Si f			
25. Si f			
26. Si f			
27. Si f			
28. Si f			
29. Si f			
30. Si f			

Jobbitsuk meg magunkat!

„Jobbitsuk meg magunkat, szabjunk más rendet dolgainknak, tegyük régi helyére és méltóságára a katonai fegyelmet!” Ezt írta Zrínyi Miklós, a kiváló magyar hadvezér, költő és államférfiú ezelőtt 280 esztendővel s ha most szétnézünk magunk körül, azt kell látnunk, hogy noha szépnek tartjuk Zrínyi Miklós gondolatát, mégsem akarjuk megvalósítani.

Nem akarjuk? — Nem! Nyíltan mondom szemedbe, magyar testvérem, hogy te sem akard megvalósítani, ha így kívánsd folytatni életedet továbbra is. Mert nézzük csak, mit is üzen nekünk Zrínyi ebben a mélyenszántó gondolatban?

Jobbitsuk meg magunkat! „Most, midőn a népek élet-halálharcukat vívják s a kis nemzetek élete veszélyben forog, gondolkoznunk kell: mi tudna megmenteni bennünket az elpusztulástól? Majd 300 esztendő távlatából Zrínyi Miklós feleletet ad: Jobbitsuk meg magunkat!

Ne keressük a hibát másban! Nézzünk csak saját dolgainkra. Nézz magadba most te is, magyar testvérem. Vajjon az elmúlt hetekben, hónapokban próbáltál-e különb lenni? Akartál-e felülemelkedni az átlagemberen? S ha igen, nemcsak az önző cél vezetett? Vezetett-e más, mint-hogy magadnak kényelmet, nyugalmat, örömet szerezz? Ugye most rosszul esik a vád, de eddig sohasem jutott eszedbe, hogy azért kell magadat tökéletesíteni, magadban a hibák szárait letörni, magadat jobbitanod, hogy ezzel hazád, e 14 millió ország javát szolgálj. Lebegjen a szemed előtt állandóan: kötelességeim vannak a hazával szemben. E nemzetért dolgoznom kell! Hazaszeretettel nem szabad kényelemszeretőnek lenned! S nem csupán melled ököllel verve kell „hinned” Magyarország feltámasztásában, hanem dolgoznod is kell érte!

De nem érnem el célokat sem én, sem ti, ha mindjárt a közepén kezdeném a dolgot, mert a becsület, odaadó munka a hazáért csak akkor lehetséges, ha te más rendet tudsz szabni dolgaidnak, mint eddig.

Ha végigmegy az ember az utcán, ritkaságszámba megy, hogy ne hallana káromkodást. Ha megkérdeznénk egy ilyen káromkodó embertől, mi jót talál abban, hogy Istenét, az ő teremtetjét, kinek minden percét köszönheti, az ucca sarába lehozza, vagy abban, hogy ronda szavakat ont ki a száján, nem tudom, hogy mit válaszolna. Ha azt mondaná, hogy ezekben gyönyörűségét találja, azt hiszem, ezzel mintegy megtagadta nevét, a Homo Sapiensét. Ha pedig megszokásnak mondja, vagy maga sem tud nevet adni „kiszólásainak”, remélhetőleg hamarosan be fogja látni, hogy káromkodásaival csakis maga ellen vétkezik és erős fogadalmat tesz magában, hogy többet nem fog az általa eddig járt úton haladni.

Elnézem, hogy 12-14 éves fiúk, nem találnak hasznosabb dolgot, cigarettára költik zsebpénzüket. Kérdezem tőlük: miért cselekszitek ezt? Kevéssel idősebb fiúk korcsmába — szeretném hinni — tévednek, ismét mások még ennél is tovább csúsznak a lejtőn a romlás felé. Tőlük is megkérdezem: miért cselekszitek ezt? Ha már magatokra nem gondoltok, nem törődtek azzal, hogy mi lesz ennek a pillanatnyi „jó”-nak a következménye, arra gondoljatok hát, hogy ti is felelősek vagytok a hazáért! Ha elhatározott szándékod, testvérem, hogy rombold magad, erről senki sem tehet a legjobb akarata mellett sem, de én, a névtelen magyar cserkész, felhívlak minden magyar nevében: ha már használni nem tudsz, legalább ne árts a nemzetnek. Neked, ki magyarnak tartod magad, neked kiáltom elkeseredésemben Zrínyi szavát: Ne bántsd a magyart!

Ha minden magyar fiú úgy gondolkodik, mint te, mi lenne szegény hazánkból? Ne gondold, hogy nehéz ezekről a nemzetgyilkos élvezetekről leszokni. Csak egy kell hozzá: hazaszeretettel párosult vasakarát. Ha te magyar vagy, ezt meg tudod tenni s minthogy magyar vagy, tudom, meg is teszed! Nagy adag

fegyelem, önfegyelem kell hozzá s ha fegyelmet katonai fegyelem erősségű lesz s ezt visszahelyezed régi helyére és méltóságára, akkor biztos lehetsz benne, hogy hazádnak hasznos, áldozatkész pol-

gára lévén, nemzeted a népek harcából győztesen fog kikerülni. Adjon Isten erőt neked ehhez a lelki megújodáshoz!

Egy magyar cserkész.

Dulakodás után elmenekült a besurranó tolvajnö

Izgalmas jelenetek színhelye volt Farkas Béla városi tisztviselő Zöldfa uccai lakása. Egy besurranó tolvajnö bement Farkasék előszobájába, amikor senki sem vette észre és az ajtó nyitva volt; leemelte a fogason levő kabátot, esernyőt, ruhát és éppen óvatosan, észrevétlenül el akart menni a zsákmánnyal, amikor hazaérkezett Farkas felesége. Azonnal észrevette a lopást és felelősségre vonta a nőt, mit keres ott, mit akar

elvinni. Erre a tolvajnö nekitámadt Farkasnének, ellökte és a falhoz szoritotta, majd kiszaladt és futásnak eredt. Farkasné utána rohant és segítségért kiáltott, de a tolvajnö, aki közben az udvaron és uccán eldobta a lopott holmikat, elmenekült. A lopott holmik mind megkerültek. A besurranó tolvajnöről pontos személyleírás van és más bizonyíték is áll rendelkezésre, így elfogatása csak rövid idő kérdése.

Értekezlet a hazafias nevelés fokozása érdekében

Amint ismeretes, vitéz Lépes Győző ny. ezredes, törvényhatósági bizottsági tag egyik előző városi közgyűléshez önálló indítványt nyújtott be, melyben a hazafias nevelés fokozása céljából több pontban foglalta össze javaslatát. Ezeknek egyike az országzászló előtt való tiszteletadás kötelezettsége. A közgyűlés az indítványban foglalt kérdések letárgyalása, előkészítése, illetve javaslatétel céljából bizottságot választott, amelynek összehívása azonban hosszabb időn át akadályba ütközött egyes tagjainak Erdély felszabadulásával kapcsolatos nagyfokú elfoglaltsága, illetve távolléte miatt.

Most ült össze a Vitézi Székházban a városi közgyűlés által kijelölt bizottság vitéz Berényi István ny. tá-

bornok, vitézi székkapitány elnöklelte s vitéz Lépes Győző ny. ezredes előadói közreműködése mellett, dr. Hüttl Tivadar egyetemi tanár, orvoskamarai elnök, dr. Kiss József tanterületi főigazgató, vitéz Bessenyei Lajos ny. tankerületi főigazgató, dr. Báthory József piarista gimn. igazgató, dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, Serly Gusztáv vezérigazgató, Benkő János ny. őrnagy és dr. Kertész Kálmán bizottsági tagok részvételével, akik mindannyian élénk részt vettek a hazafias irányú indítvány összes pontjainak beható megvitatásában, amelynek eredményeképpen a jegyzőkönyvet, további eljárás céljából dr. Kólcsey Sándor polgármester juttatják el.

Az ország egész területén életbe léptek az egységes élelmiszer fogyasztói árak

Illyefalvy Lajos dr., az árellenőrzés országos kormánybiztosa körrendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben a közszükségleti cikkek árát szabályozza és megteszi azokat az intézkedéseket, amelyek az árdragítás megakadályozását szolgálják.

A kormánybiztos mindenekelőtt meghatározza az élelmiszerek legmagasabb fogyasztói forgalmi árát. A kormánybiztos leiratában hangsúlyozza, hogy az árdragítás megakadályozása érdekében az erélyes kéz politikáját akarja követni és felhatalmazza a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy az árdragítás ellen minden erélyes eszközzel lépjenek fel.

Tehát január 16-án az egész országban, minden nyilvános helyen, piacokon és kereskedésekben ki kellett függeszteni az egész ország területére érvényes legmagasabb árakat, amiket átleníni súlyos büntetés terhe nélkül nem lehet. Ezentúl nemcsak az eladó ellen indul meg büntetőjogi eljárás, hanem a termelő ellen is, aki a megállapított árakon nem hajlandó termékeit rendelkezésre bocsátani és így áruelevonást követel.

A rendelkezés felhatalmazza a törvényhatóságok első tisztviselőit, illetve azok közegeit és hivatalait, hogy szigorú és gyakori vizsgálatokat tart-

sanak a piacokon és az üzletekben. Megállapított árdragítás esetén az árut azonnal foglalkoztatni és bünteljként kezeljék, a romlandó árut pedig azonnal árverezték el.

Bár a szabályozott árak az általában kialakult árakhoz igazodnak, előreláthatóan a hirdetésmény kifüggesztése kapcsán átmenetileg az árufelhozatal tekintetében csökkenés fog beállni. Ez az átmenet azonban csak addig tarthat, amíg a drágítani kívánó elemek meggyőződésük arról, hogy a kiírt árak megszerztek egyöntetűek és így sehol sem érhetnek el magasabb árakat. Az azonban szükséges, hogy a fogyasztó saját jól felfogott érdekében legyen segítségére az árszabályozó hatóságoknak.

Érdekes útjást vezet be egyébként a közellátás terén a Kassai Kereskedők Testülete. Egyes cikkekben ugyanis, amelyekben mérsékelt mennyiség érkezik Kassára, könnyen az a helyzet adódhat, hogy az élelmesebb vevőközönség felvásárolja a szabadforgalomban lévő készleteket és ezzel esetleg fontos közszükségleti cikkek megszerzésétől zárja ki a fogyasztóközönség egy részét. Ennek elkerülése végett és a szociális áruelevonás céljából a kereskedők-testülete a város polgármesterének támogatásával jegyzőkönyvet vezet be. A jegyen 15 szel-

vény szerepel és minden egyes alkalommal külön újsghirdetmény útján közli a kereskedők testülete, hogy az egyes szelvények milyen árucikk és mekkora mennyiség bevásárlására jogosít.

A grémium által kibocsátott jegyet Kassa szab. kir. város polgármesterének hozzájárulásával és támogatásával a közlelmelési hivatal a január 23-26-a között a cukorjegyekkel együtt fogja kikézesíteni. Az egyes számú szelvény később hirdetmény útján közölt feltételek mellett negyedik, rizskása vásárlását teszi lehetővé. Ennek a rendszernek a bevezetése biztosítja a szociálisabb áruelevonást s így a közönség érdekeit szolgálja.

Jó és olcsó
a Darmol. Beváltja, amíg él.
Nincs vele bajhódás, lefőzés,
rossz íz - Jóízű hashajtó a
Már 14 filléért is gyógyszerárban.

Dietl tábornok, a szívós sífutó Találkozás a narviki hőssel 10 évvel ezelőtt

Erb svájci ezredes mondja el az alábbi kis történet keretében 10 évvel ezelőtti találkozását Dietl tábornokkal. 1930-ban történt ez a találkozás az oslói sívilág bajnokság alkalmával, amikor egy pihenőnapon a Norvég Siszövetség a résztvevőket meghívta Finsebe. A kiránduláson az akkor még őrnagyi rangban lévő Dietl, a német katonai síjárőr parancsnoka is résztvett.

Szélszentes, tiszta, pompás síidő volt a kirándulás napján — mondotta Erb ezredes. — Valóságilag csábított bennünket egy kis túrára. Finse környékének legszebb, egyben legmagasabb siterepéről, a Hardanger Jöckelről lehetett csak szó. Körülbelül 2 óra után számítottuk Finseből a lapos fennsík elérését. A túrára nagyobb társaság alakult. Alij indulunk el, máris kisebb csoportokba verődve futott a társaság, mert hiszen nem mindenki bírta egyformán az iramot. Miután egyedül akartam az utat abszolválni és biztam tempóm erejében, jó félórával a társaság után startoltam csak. Nemsokára beértem a kis csapat végén kullogó csoportokat és erős irammal az élre törtém.

A német katonai járőr parancsnoka, Dietl őrnagy, akivel egyébként már az Oslóba való utazások megismerkedtem, könnyed tempóban vezetett, mögötte egy olasz futott, az olasz katonai delegációnak egyik tagja. Beszélgetésekből tudtam már, hogy Dietl őrnagy végigküzdötte a világháborút és több ízben meg is sebesült. Éppen ezért nagyon csodálkoztam erős tempóján. Kis csoportunk néhány perc múlva már alaposan maga mögött hagyta a társaság utánunk következő tagjait is. Amint a nagy emlékedőhöz értünk, átvettem Dietl-t a vezetést. Most következett az én időm. Ez volt, ami különösen pajos kedvtelenséggel töltött el: észrevétlenül fokozni az iramot. Szokásomhoz híven mind jobban és jobban nekiiramodtam. Kisérőim eleinte szó nélkül követték. Csak később, amikor már majdnem valóságos svájci járőrtempóban futottam, kezdek el mögöttem morogni, és Dietl kedves, bajtársias közvetlenséggel szidott és nevezett „vén sibolodnak”, lerázni azonban ennek ellenére sem hagyta magát. Tudtam, hogy német bajtársam jó néhány évvel idősebb nálam és nagyon csodálkoztam szívós kitarításán. Végül együtt értük el a heves szel-rohamoktól ostromolt fennsíkot.

Erdeklődni kezdtem az én szívós hegyivadás bajtársam iránt. Amit aztán későbbben más német tisztektől megtudtam róla, az elég volt ahhoz, hogy megértem és magyarázatot kapjak a Hardanger Jöckel megmászásakor mutatott teljesítményére.

HUNGÁRIA filmszínház Telefon: 24-71.

MA VASÁRNAP d. u. 3-5-7-9 órákat és HÉTFŐN d. u. 5-7-9 órákat UTOLJÁRA

a nagyszabású és IZGALMAS FRANCIA KALANDORFILM:

Menekülő asszony

VILÁGHIRADÓK!

HIREK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTARAK:

„Megváltó”, Major örökösök, Piac u. 18. — „Muraközy”, Preiser Ernő, Piac u. 72. — „Bocskay”, Lassányi József, Cegléd u. 22. — „Csokonai”, dr. Batáry István, Mester u. 43. — „Árpád fejedelem”, Mikes Béla, Csapókert.

Február 9-én lesz az Iparosbál

A Debrecen és Vidéke Ipartestület az Iparoskörrel, Iparos Dalegyülettel és az Iparosifjúsági Önképzőkör közreműködésével ismét megrendezi a hagyományos és fényes iparosbált, február 9-én, az Arany Bika disztermében. Ezen az estén újból találkozik az iparostársadalom és egy hangulatos, vérbeli iparos mulatságon feszeltlen kellemes órákat fognak eltölteni. A rendezőség már serényen dolgozik a bál sikere érdekében s minden remény megvan arra, hogy az Iparosbál a farsangi mulatságok közül kiemelkedő szépségű és látogatottságú lesz. A bál meghívók egyenként a közeli napokban postára kerülnek.

— A debreceni református egyház 1940. évi statisztikája. Szülöttek száma 1397. Házasságot kötött egyháziilag 377 tiszta református pár, 111 vegyes pár. Meghaltak 1243-an. Áttértek hozzánk 89-en; kitértek 16-an. A polgári anyakönyv bizonyossága szerint Debrecenben 1940-ben összesen 308 vegyesházasság kötött (amelyből tehát mint előbb közöltük, — csak 111 jött el a református templomba). A vegyespárok közül reverzálist adott javunkra 82 pár; kárunkra 88 pár; nem kötött egységet 138 pár. A debreceni református egyház reverzálist vesztesége tehát 1940-ben is (éppen úgy, mint az előző években) megdöbbentő. A különbség ugyanis nem 88—82—azaz hat a kárunkra, hanem a teljes mérleg ez: ha a közel 81 ezer lelkes debreceni gyülekezet nyert 82 reverzálist, akkor lélekszám-arányban a róm. katolikusok részére legfeljebb 25—26-nak kellett volna esni; a többit tehát a róm. kat. részen 62, percentben kifejezve horribilis volna.

— A Baross Szövetség elnöksége felhívja azon tagjait, akik a március 9. és 16-ika között megtartandó Bécsi Nemzetközi Vásáron résztvenni óhajtanak, hogy e szándékukat az elnökségnek január hó 24-ig bejelenteni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel az elkészített bejelentésük figyelembevehető nem lesznek.

SIMAY MAGDA gyorsíró és gépiró iskolája PIAC U. 73. ☎ Tel. 22—53. Allamvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény.

— Dr. Demény Alajos adóügyi előadása január 26-án lesz. Megemlékeztünk már arról, hogy az ipartestület felkérésére dr. Demény Alajos kamarai titkár az ipartestület disztermében a kézművesiparosok kereseti adózásáról ismertető előadást fog tartani. Az eredeti terv szerint az előadást január 19-én, vasárnap délelőtt fél 11 óra tájt tartják, azonban közbejött akadályok miatt január 26-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartják meg az ipartestület disztermében.

* Regős délután lesz a KIE-ben január 19-én, vasárnap 6 órai kezdettel. A műsort ez alkalommal az egyesület regős csoportja szolgáltatja. Ez a csoport Debrecen környékén a közelmúltban nem egyszer szerepelt már igaz sikerrel magyar és keresztény szellemű műsorával, de az egyesület tagjai és barátai előtt ez alkalommal fog bemutatkozni. A KIE a vasárnapi regős délutánon minden érdeklődőt szívesen lát.

— Lopás a szabóműhelyben. Szilágyi István Péterfia ucca 37. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy a szabóüzletéből az üzleti asztalról egy méter 20 cm trikóanyagot elvittek. A kára 45 pengő. A tolvaj egy óvatlan pillanatban, mikor senki sem látta, vihette el a holmit. A nyomozás megindult.

Impozáns üzleti eredménnyel zárta az 1939—1940-es üzletét a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, amely ebben az évben ünnepli 50 éves jubileumát

A magyar gazdasági élet számos előkelőségének és a hivatalos gazdaságpolitika több reprezentánsának jelenlétében a napokban tartotta a 49. üléstől kezdődő közgyűlést a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. A közgyűlésen a bevételei miatt akadályozott Teleki Tibor gróf koronáért, felsőházi tag helyett dr. gróf Somssich Gyula felsőházi tag, alelnök-vezérigazgató elnököl. Megnyitó beszédében hangzott, hogy az elmúlt gazdasági év az utóbbi évtizedek egyik legnehezebb esztendője volt, amikor a kormányzatnak minden erejét hihetetlenül rövid idő alatt a hadsereg fejlesztésére kellett fordítania s a szövetkezet egyre bővülő szervezettel minden tekintetben támogatta a kormány célkitűzéseit, új terheket vállalt és feladatának meg is felelt. Ha összehasonlítjuk — mondotta — az összes agrár- és iparcikkek áralakulását a szomszédos, külföldön a keleti államokban érvényben lévő árákkal, úgy meg kell állapítanunk, hogy a magyar polgár, legyen az termelő vagy fogyasztó, nagy általánosságban, ha áldozatok árán is, abban a védelemben részesült, amely az adott viszonyok mellett, pénzügyi értékállóságának megőrzése érdekében egyáltalán lehetséges volt. Reméljük, hogy ez az irányzat a lehető legjobb határain belül fentartható lesz. Szövetkezetünk munkakörébe tartozó agrárértékesítési probléma sikeres megvalósítása kizárólag attól függ, hogy a kormányzat illetékes közegének ármegállapítási időrendben is hogy simulnak az adott eleven lethez, mert eddig is áruellátó és terményértékesítő működésünk aszerint növekedett, vagy csappant meg, ahogy a hivatalos árpólitika kibátott az agrártermelésre. A rossz árak ráfizetést, áruhiányt, forgalmi hiányt, a termelés visszaesését jelentették, a termelés költségeinek latbetetésével tör-

tént árjavítás a fogyasztó felé árukinálatot, emelkedő forgalmat és a termelési kedv ösztönzését idézte elő. Ez, a mult világháború idején minden vonatkozásban kitapasztalt, közismert, nem új tünet.

A nagytetszettel fogadott megnívóbeszéd után ismertették az 1939—40. üzletét záró számadásait, amelyből kiderült a szövetkezet hatalmas fejlődése, ugyanis a szövetkezet és leányvállalatának üzleti forgalma — az érdekeltségek nélkül — meghaladta a 84 millió pengőt. A szövetkezet üzleteredménye az összes költségek, így a tagoknak kifizetett vásárlási visszatérítés után 158.134.74 pengő felesleggel zárult.

Gróf Teleki Béla főispán, nagybirtokos, szövetkezeti tag teljes elismeréssel szölte a szövetkezet munkáiról s kifejezte azt a reményét, hogy bár a multban a különböző korlátozó intézkedések beleértve az árpólitikát is, leginkább a gazdaságtársadalomra jelentenek terheket és kötelezettségeket, a jövőben az agrártermelés érdekei a gazdasági politikában irányító szerepet játszanak majd, mert a termelés mennyiségbeli és minőségbeli fokozása csak a tisztas haszon biztosításával érhető el. Helyesli, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vidéki szerveit egyre szaporítja, mert a szövetkezeti hálózat kiépítése nemcsak a termelés és az értékesítés érdeke, hanem szociális érdeke is, hiszen a széles néprétegeket közvetlenül érinti.

A nagyhatalmú felszólalás után a közgyűlés újból elnökülé választotta gróf Teleki Tibor m. kir. titkostonácsos, nagybirtokos, felsőházi tag, koronáért, míg alelnökké dr. Bernát István m. kir. titkostonácsos és gróf Somssich Gyula felsőházi tag választották meg, majd megválasztották az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjait.

— Adományok. Hargitaváralja jelképes székely község főbírája, dr. Fazakas Sándor szemésztanár úttjár és a debreceni Székely Társaság elnöke, dr. R. Kiss István egyetemi nyilvános rendes tanár úttjár 276.57 pengőt együttes adományként juttatott el az Erdélyi akció debreceni intézőségéhez. — A nyomorenhitő akció javára Herskovits Menyhért 20, Markovics Sándor hentes- és mészáros, csemegekereskedő 25, Püspök Sándor 20 pengőt juttatott el.

— A tanyai népszámláló biztosok eskütétele. Szombaton délelőtt a tanyai népszámlálási biztosok, mintegy harmincöt letették a hivatali esküt, miután a népszámlálást végzők számára nyitott tanfolyamot elvégezték és a vizsgát letették. Ezek a népszámlálási biztosok már megkapták a hivatalos nyomtatványokat.

Igmándi keserű a természetgyógyorshashajtó elég 3 ujjnyi

— A fogszuvasodás elkerülése, megelőzése és következményei. (Vetített képekkel.) Az előadást tartja dr. Csillery András egyetemi ny. r. tanár, január hó 23-án, csütörtökön délután 6 órakor a Déry Múzeumban a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon. Beléptidij nincsen.

* Villany-, rádiószereles, javítás, átalakítás. Stern E. villanyszerelő. Hatvan u. 20.

— A betörő és tűz martaléka lett a füstölő húsmennyisége. Kósa István hentes, Kishegyesi út 8. szám alatti lakos jelentette a rendőrségen, hogy a mult éjjel füstölőjében tolvaj garázdálkodott. A szelvény át hatolt be, elvitt öt kilo szalonnát, egy sonkát, két kőteg húst. Ami hús és szalonna ottmaradt, az lopás közben leestett a tűzbe és ott pusztult el. A kára 100 pengőn felül van. A tolvajt keresik.

— A Szülők Iskolája előadássorozata keretében január 21-én, kedden délután 6 órakor az ipartestület disztermében (Simonffy ucca 1. c. II. em.) előadást tart Gáspár János m. kir. állami siketnéma-intézetii tanár: „Fogyatékos gyermekek iskoláztatása” címen. Az előadáson a Kossuth Dalkör is közreműködik. Belépődíj nincs.

Irgópek eladása HURAY Iparkamara Tel: 17-93.

— A cipész szakosztály január hó 21-én, kedden este fél 8 órakor tartja az ipartestület disztermében tisztújító közgyűlést, melyre ezúton is meghívja az elnökség a tagokat azzal, hogy az ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Felhívja az elnökség a tagok figyelmét még arra, hogy tagsági díjaikat rendezzék, mert ellenkező esetben szavazati jogaikat nem gyakorolhatják.

— Férfitiszabóipari továbbképző tanfolyamra jelentkezést elfogad Gacsárdi Mihály szakosztályi elnök, Hatvan ucca 11. A tandíj bizonyítvánnyal együtt 12.10 P. Előadó egy közismert, jóhírnevű fővárosi szabásztanár lesz.

Legszebb és legolcsóbb ajándék egy művészi fénykép Szipál mestertől!

— Különös támadás. Kerezi Miklósné debreceni lakos különös támadásról tett jelentést a rendőrségen. A MATEOSz Ispóty uccai épülete előtt egy férfi megtámadta és arculátta, úgy, hogy a falnak esett. De hogy miért, mi volt a szándéka, nem tudja, mire magához tért, a támadó már eltűnt. Feljelentésére megindult a nyomozás a támadó kilétének megállapítására.

Gyomorsavtúltengés, gyomorikély ellen csak „HAJDUINT” használjon, hatása biztos, ize kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. — Készíti: Sztankay gyógyszer-tár Debrecen, Szent Anna ucca 61.

Tudja hol jó a sör? Ahol sok fogy! a Kassai Sörház éttermeiben.

Állandóan friss csapolás. SZEKERES GYÖRGY, Hunyadi u. 1.

Miért kell magyar állatvédelmi törvény?

Nemrég történt, hogy egy durvalékú cigány fuvaros berugott állapotban, amúgy is százalmas állapotban levő gébéjét a nyílt utcán a legborzalmasabb ütlegekkel és rugásokkal büntette, amiért nem akart, azaz nem bírt már az éhségtől agyongyötörve kellő mértékben húzni. Amikor jölelkü arramenök feljelentéssel fenyegették, azt felelte, hogy ha fel merik jelenteni, akkor majd odahaza az istállóban vasvillával készíti ki a lovat.

Ime, a cigány fuvaros is tudja már, hogy a magyar kihágási büntető-törvénykönyv egyetlen szakaszát szerint a nem nyilvánosan elkövetett állatkínzás nem kihágás! Jogrendszerünk ezt a nagy hiányt az új állatvédelmi törvény van hivatva pótolni, amely már úgyszólván valamennyi környező államban megvan és amely nemcsak erkölcsi, hanem gazdasági szempontokból is nálunk is nagyon szükséges volna már az ok-és cél nélküli állatkínzások megakadályozására. Egy állatvédelmi törvény rendelkezéseinek a gyakorlati megvalósítása nálunk egyébiránt is nagyon könnyen menne, mert a magyarokra a véreben van az állatszeretet és nagyon sok vidéken még a nép száján él az a nagyon szép és dicséretes példabeszéd, hogy az igazlelkű könyörületes az állathoz, az istentelennek pedig a szíve kegyetlen.

ÉRTESETÉS.

A Debreceni Iparoskör értesíti az iparosokat, hogy az évi rendes közgyűlést folyó évi január hó 26-án d. e. 10 órakor tartja meg Simonffy ucca 1. c. II emelet, az iparoskör disztermében.

Tárgysorozat:

1. Tisztújítások.
 2. Folyó ügyek.
- Amennyiben a közgyűlés nem volna határozatképes, úgy február 2-án d. e. 10 órakor lesz megtartva tekintet nélkül arra, hogy határozatképes vagy sem. Hazafias üdvözléttel!

Az Iparoskör elnöksége.

— Az egyetemi német lektorátus Német Nyelviskolájában új nyelvtanfolyamok kezdődnek. Az elmúlt évben nagy érdeklődés kísérte a Magyar-Német Főiskolai Iroda nyelvtanfolyamait, amelyek olyan nagy sikerrel folytak, hogy a vezetőség dr. Wolfgang Heybey egyetemi német lektorral az élen, elhatározta a szervezetnek Német Nyelviskolává való átalakítását. A Nyelviskola, mint elődje, a német birodalmi követség védnöksége alatt folytatja működését. Ezzel Debrecen a többi nagy vidéki városok, Szeged és Pécs, mintájára megkapja azt az intézményt, amelynek hivatása a német nyelv tanítása, olvasóterem fenntartása és népszerű tudományos előadások rendezése útján a magyar-német kapcsolatokat elmélyítése. Az intézmény élén dr. Wolfgang Heybey egyetemi német lektor áll munkatársai: dr. Némédi Lajosné, Dienes Éva dr. és dr. Lengyel Imre német szakos középiskolai tanárok, akiknek vezetésével február 3-án új nyelvtanfolyamok kezdődnek. Beiratkozás naponta 6—8-ig az egyetemi német lektorátus Német Nyelviskolájában, Ferenc József út 44. I. emelet.

— Tyúklopások. Nagy Antal Lándza ucca 23. szám alatti lakos óljából 11 darab sárga tyúkot és egy sárga kokast elvitt ismeretlen tettes. — Dóró János MÁV alkalmazott, Monostorpályi ucca 27. szám alatti lakostól elvitték egy tyúkot, azonnal elvitte és zsák lisztet és nagyobb mennyiségű fát. A nyomozás folyik.

FERENC JÓ KESERŰ

HIRDETMÉNY.

Az m. kir. pénzügyminisztériumnak — az egyenes adókra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 1940. XXII. t.-c. III. fejezet 16, 17, 18, 20, 21, 23 és 24. §-ainak és az V. fejezet 40. §-a (1.) és (2.) bekezdéseinek, valamint a 43. és 44. §-ainak végrehajtása tárgyában — kiadott 160.000—1940. számú rendelete 12. §-a alapján közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy: az olyan adózó, akinek adóalapja a kereseti adóra, továbbá a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint új kivétel mellőzésével a következő évre egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) lenne, felszólítás nélkül is köteles az adózó február havának végéig szabályszerű adóbevallást adni abban az esetben, ha kereseti, illetőleg jövedelem adóalapja valamely évben a 10.000 pengőt vagy adóalapja pedig a 200.000 pengőt túlhaladja, avagy ha ezt az összeget ugyan nem haladja túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett.

A törvény e rendelkezésének az a célja, hogyha az adózó jövedelmében, vagy vagyonának értékében olyan változás állt be, amelyről az adózó feltétlenül tud és ez a változás olyan mértékű, hogy jövedelme a 10.000 pengőt, vagyonának értéke pedig a 200.000 pengőt meghaladja, vagy ha jövedelmének, vagy vagyonának értéke ilyen mértékű változása nem is következik be, azonban az adóalapul szolgáló jövedelem, vagy vagyonának értéke a legutóljára megállapított és változatlanul fenntartott adóalap felével emelkedett, köteles a hatóság felhívásának bevétele nélkül önként bevallást adni február hó végéig.

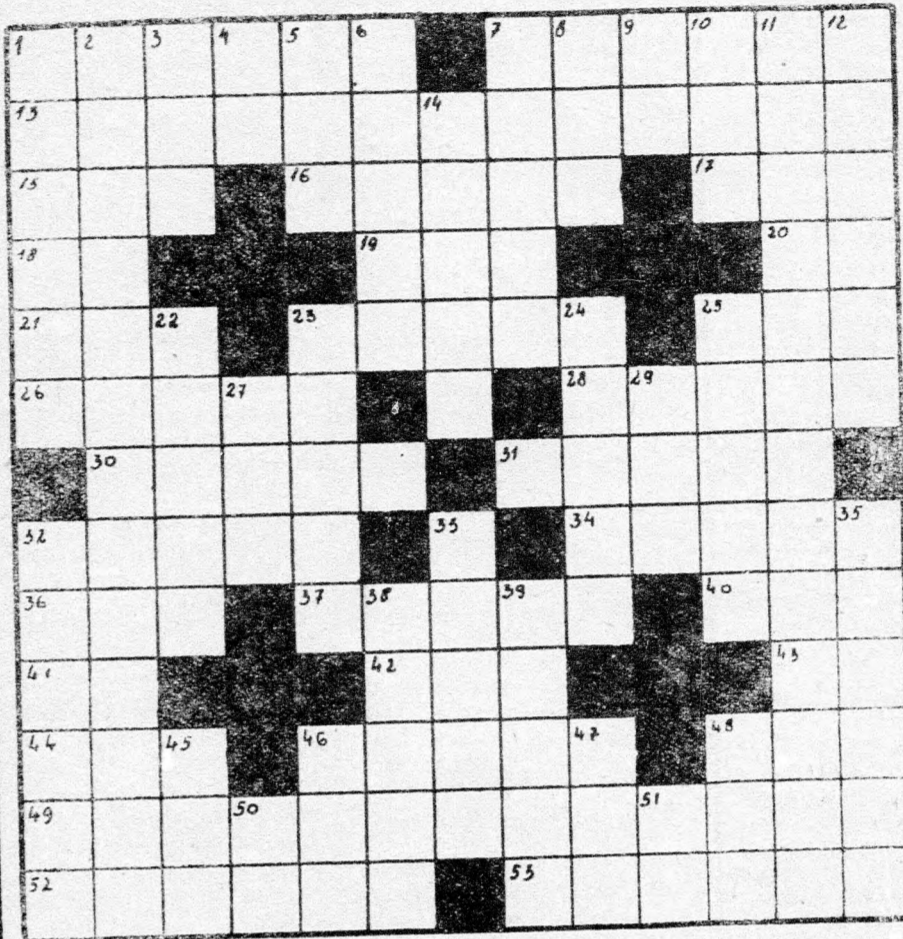
Az az adózó, aki fentiekben megszabott kötelezettségének nem tesz eleget, az adóösszelet kétszeresének megfelelő bírsággal sújtandó, melyet a m. kir. adóhivatal az adóval egyszerre állapít meg.

A jogkövetkezmények elkerülése céljából az adózó akkor jár el jóhiszeműen, ha már olyan esetekben is önként ad bevallást, amikor az 50 százalékos különbözet nem az adóalapok, hanem a teherterületek nélkül kiszámított tiszta jövedelmek között mutatkozik.

Városi adóhivatal.

* Park Nagyszálló, Budapest, Baross tér, a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. Legmodernebb családi szálloda.

Rejtvényrovat 45. számú keresztrejtvény



Vízszintes sorok:

1. Kötekedés. 7. Teremtő. 13. Magyar nyelvemlék. 15. Meggyőződés. 16. Idegen „hajrá”. 17. Dal betűi felcserélve. 18. Zalai László. 19. Női becenév. 20. Vissza: szólít. 21. ...fa, ékszer. 23. Kemal betűi felcserélve. 25. Szeretek latinul. 26. Teremtő. 28. Alkot. 30. Elad. 31. Megeléged. 32. Taktikázás része. 34. Jó eredmény. 36. Külalakban van. 37. ESISC. 40. Pater közepé. 41. Fordított névelő. 42. ADE. 43. Rév mássalhangzói. 44. Izomszalagja. 46. Adu. 48. Fordított német névelő. 49. Rabságba kerülni. 52. Több mint kívánta. 53. Törődött.

Függőleges sorok:

1. Olyan ember ígéje, akinek nincs mit enni. 2. Istentelenek. 3. Fölvételben van. 4. Adok latinul. 5. Hét betűi keverve. 6. Roham németül. 7. Lovak kapják. 8. Női

név. 9. Kés mássalhangzói. 10. Köszvénybánya van. 11. Ezt a Máv. adja ki. 12. Arra a helyre visz. 14. Megelégszik vele. 22. Zuhanóbombázó repülőgép. 23. Lénia betűi felcserélve. 24. Vissza szovjet rendőri szervezet. 25. Szülő becézve. 27. Fejfákon olvasható szó. 29. Mennyei. 32. Kályhába tesszük. 33. Kihajít. 35. Alapjában mozgat. 38. S én. 39. Vissza: éhség latinul. 45. Török katonai rang. 46. Nyit. 47. Fáj betűi felcserélve. 48. Birta része. 50. Sár mássalhangzói. 51. Férfi címe.

Jutalmat kaptak:

44. sz. keresztrejtvényünk megfejtése: Repülőgépgyár. Utolsó mohikán. Rosszindulatú. Régmúlt időben. Egy-egy színházi jegyet kaptak: Tóth József (Nagyerdő), Szabó Gyuláné (Tóthötöm u.).

Egy-egy mozijegyet kaptak: Szepessy Éva (Burgundia u.), Papp Lajos (Rudolf u.). Kérjük a nyerteseket, hogy kedden délután 6 óráig sziveskedjenek a kiadóhivatalban megjelenni, hogy a jutalmakat átadhassuk.

Figyelem! Megfejtésül a négy hosszú sor küldendő be. Határidő péntek délután 4 óra. Megfejtéseket borítékba téve vagy postán, vagy személyesen adjuk be a szerkesztőségbe. Ferenc József út 49. A rejtvényszelvényt pontosan, olvashatóan kell kitölteni. Hiányosan kitöltött szelvényt nem vesszünk figyelembe. E heti nyerményünk: mozijegyek. A borítékra ráírandó: „Keresztrejtvény”.

45. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név: _____

Cím: _____

Megfejtés: _____

Az erőtakarmány készletek bejelentése

Felhívja az elsőfokú iparhatóság az erőtakarmány készlettel rendelkező kereskedőket és erőtakarmányt előállító üzemeket az erőtakarmányok forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 8500-1940. M. E. számú rendeletben foglaltakra s különösen felhívja a figyelmet arra, hogy a rendelet 14. paragrafusa a rendeletet be nem tartó vagy áthágókra büntető rendelkezést tartalmaz. A rendelet bejelentési kötelezettséget állapít meg, melynek végső határideje 1941. évi január hó 20. A bejelentést a m. kir. közlelmzési hivatalnak Budapest, V., Nádor ucca 27. sz. címzéssel kell megtenni.

Erőtakarmány készlet bejelentése és erőtakarmány készlet változásának bejelentése nyomtatványok díjmentesen az elsőfokú iparhatóságnál (Kossuth u. 20.) fsz. 38. számú hivatali helyiségben a hivatalos órák alatt átvehetők. Debrecen, 1941. január 18.

Elsőfokú iparhatóság.

Apróhirdetések

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szögig a Tiszántúli Független Ujságban hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. Vastag betűvel szedett szavak kétszeresen számítanak, üzleti hirdetésre más díjszabás. Felvilágosítással készséggel szolgálunk. Apróhirdetéseket este 8-ig feltévesz a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 21-52.

Betöltendő állás

Ügyes fiút tanulónak fizetéssel felveszek, Auer üveges, Csapó ucca 35. 123

Könyvelésben és gépirásban jártas, jó és gyors kézírású kisasszonyt azonnal alkalmazunk. Saját kezűleg irt ajánlatokat, életkor, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Részvénytársaság” jelígre a kiadóba kérjük. 102

A debreceni Iparos Kör elnöksége az Iparos Körbe kimérőt keres. — Ajánlatok postán, Krisch Károly, Ispotály tér 1. szám alá küldendők. Csak szakemberek pályázhatnak.

Autószerelő tanonc felvétetik a Pannonia garázsba. 93

Megbízható mindenek szobalány felvétetik azonnal, Arany János u. 54. I. 6. 115

Géphimzónót, esetleg kézihimzónót keresek. Címeket „Szép munka” jelígre a kiadóba. 104

Kifutólanyt felveszek, Ispotály u. 11. fűszertüzet. 90

Mindenes bejárónót egész napra felveszek, Gyenes, Szent Anna u. 8. szám. 94

Asztalos tanuló fizetéssel, felvétetik. Kovács műasztalosmester, Szappanos u. 9. 77

Tűzifa és szénkereskedés ügynököket alkalmaz. Cím a kiadóban. 84

Jómegjelenésű keresztyén hölgyeket és urakat keresünk igen megkönynyított aqvizitóri munkára. Megfelelő szorgalom mellett szép kereseti lehetőség. Cím a kiadóhivatalban. 180

Rikkancsokat felveszünk. Cím a kiadóhivatalban. 101

Kitűnő gyors- és gépirónókat, keresztyéneket keresünk azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 40

Előfizető-gyűjtőknek jó üzleti érzékkel és gyakorlattal bíró keresztyén embereket keresünk. Eredményes munka mellett magas jövedelem. Cím a kiadóhivatalban.

Állást keresők

Üzletvezetői állást keresek 2.000 P kaucióval. Ajánlatokat a kiadóba kérek „400” jelígre. 122

Uradalmi kertési állás keresek április 1-re, Barna Ferenc Egyek, Hajdú m. 1046. sz. 72

Öskeresztyén, fiatal, mérlegképes könyvelő bankban, vagy nagyobb vállalatnál azonnali alkalmazást keres. Cím: Ref. Lelkészi Hivatal, Domahida, Szatmár vm. 101

Szerényigényű soffór azonnalra bérautóra is, esetleg vidékre is állást keres. Cím a kiadóban. 3

Kertész állást keres, erdélyi menekült, virág-, gyümölcs-, konyhakertészettel a legnagyobb szakértelemmel vezetem, baromfitenyésztéshez értek. — „Pontos” jelígre a kiadóba. 2028

Ajánlom magamat, mint német nevelőnőt gyermekekhez, vagy mint társalkodó-házvezetőnőt magános hölgyhöz, vagy úrhoz. Cím Weber I. Vilmos császár körút 12. 74

Kiadó lakás

Svetits bérpalota 3. sz. házfelügyelőnél albérleti bútorozott szoba azonnalra kiadó. Központi fűtés, világítás. 116

Bútorozott szoba kiadó, Domb u. 1. sz. negyedik ajtó. 64

Egyszoba, konyha kamarás lakás március 1-re kiadó. Károly Ferenc József út 48. Erdeklődni lehet Hajdúhadházon a ref. lelkeszi hivatalban. 80

Különbejárattú csinosan berendezett uccai szoba fürdőszobahasználattal február hó 1-re kiadó. Dégenfeld tér 10. szám, Króh Vilmosnál. 120

Kiadó 2 szobás fürdőszobás modern lakás február 1-ére, Csapó u. 43. szám. 95

Családi ház kiadó a Miklós u. 45. sz. alatt, 5 szobás, különösen gazdálkodónak alkalmas. Értekezni Kossuth u. 22. 112

Kiadó azonnal egy bútorozott szoba központi fűtés, világítás, Svetits bérpalota III. lépcső, házfelügyelőnél. 44

Különbejárattú uccai bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg fűtéssel kiadó, Ajtó u. 11. sz. 106

MŰVÉSZ

hangversenyt Casella

Casella... hangversenyt... Casella... hangversenyt... Casella... hangversenyt...

VASAR... HETFO... KEDD...

ORT

nap... A jövő... versenyt... tekintet... kezdőd... szám al... A DTE... jelenének... télvérő, Dzirik, Jóvér, Kovács... Bartha, Farkas, Tóth, Kovács... Mészáros I., II., Eperjessy, B... nár, Kiss M., Pető L., Bódis és...

Petróleumnyakere kijelölése

A m... kedés... körzet... jelölés... Ném... Mag... törvény... Kontse... Geza Kereskedelm... suth u. 15... Szabó Zsigmond, Ferenc J... Weszprémy István, Déli so... Erteszt... az elsőfokú iparhat... cölumkiskereskedőket, hogy... teles petróleum szükségletük... ter úr által kijelölt petróleum... kedőkön kívül a kijelölés k... számított legfeljebb 30 napig... petróleum... betik... jogos... zés... Del...

ES TAKARMÁNYPI... Tengeri 19.00-19.50. Luce... 14.00. Szina 8.00-10.00. Ló... 10.00. Szalma 4.00-5.00. Cuk... -4.80. Takarmányrépa 2.80-

Központi fűtéssel két különbejáratú szoba bútorozva, vagy üresen kiadó. Ebédő és antik őrészobozó eladó. Megtekinthető délelőtt 11-1 óra között, Werbőczy u. 2. III. em. 4. 118

Bútorozott szoba modern lakásban, fő-ucca közvelten közelében fürdőszoba használatban kiadó. Vörösmarthy 14. 2048

Központifűtéses elegáns szoba fürdőszoba használatban 15-re kiadó, Svetits II. em. 1. ajtó. 76

Különbejárati uccai bútorozott szoba azonnal kiadó, dr. Dávid, József királyi herceg u. 6. 86

Kiadó bútorozott szoba 2 személy részére azonnalra, Török Bálint ucca 22. 58

Piac uccára néző, két nagy egymásba nyíló szoba, irodának vagy rendezőnek kiválóan alkalmas, azonnalra kiadó. - Bíró, Arany János ucca 1-a. l. 100

Lakást keresők

Bérelnek kerttel körülvevett 3 szobás házat, vagy villát, lehetőleg teljes komforttal. Ajánlatokat „Tamar” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 119

Irodahelyiségek alkalmas háromszobás lakást keresünk azonnalra a Piac uccában, vagy annak környékén. Címet a kiadóba kerünk. 24

Nagy helyiséget keresünk cipőüzem részére. Ajánlatokat a kiadóba kerünk. 117

Családi házat telepen bérelnek májusra kétszobás lakással nagy udvarral. Évi bérét előre kifizetem. Címet „Főbérlő” jellegére kiadóba kérek. 88

Kertes villát, 2 szoba, hall, vagy háromszobást keresek a Nagyerdő közelében. Címet kérjük a kiadóhivatalba leadni. 79

Szoba konyhás lakást keresek. Címet a kiadóhivatalba kérek. 1953

Üzletek

Jómeneteli cipésműhely stoppológéppel elköltözés miatt olcsón azonnal átadó. Cím a kiadóban. 1889

Ingatlan

Adómentes 2 szoba, előszoba, konyha, kamara és 1 szoba, konyha, kamarából álló ház végáthelyes villamos végáthelyestől 5 percre 5000 pengőért eladó. Dévai ucca 8. szám. 114

Eladó Andrassy u. 67. sz. 1.623.60 négyszögöl területen szőlő és gyümölcsös. Tulajdonos címe a kiadóhivatalban. 108

Két uccára nyíló telek központi-ban eladó. Érdeklődni: Erzsébet u. 14. 1685

Háromszobás szép családi ház, adómentes, tiszta téglá, nagy mellékhelyekkel Hatvanban (állomáshoz igen közel) olcsón eladó. Érdeklődni: Fentős, Debrecen, Szabó Kálmán u. 18. 2054

Ebesen elsőrendű 206 kat. hold föld kiváló karban az állomás és a kövesút mellett kiadó. Érdeklődni Kossuth u. 22. 113

Házak és házhelyek igen előnyös fizetési feltételek mellett megvehetőek. Várdegyházmegyei Takarékpénztár.

Eladó Simonyi út 5-a. sz. 600 négyszögölös villa, van rajta két lakás és befásított park a legszebb helyen. Tulajdonos címe a kiadóban. 110

Két uccára nyíló telek központi-ban eladó, vagy fátelapnak kiadó. Érdeklődni: Erzsébet u. 14.

Eladó Rákóczi u. 26. sz. 291.34 négyszögölös házas telek a legjobb helyen, üzlethelyiségek és négy lakással. Tulajdonos címe a kiadóhivatalban. 109

Szatmárnemeti legrégebbi bevezetett ingatlan forgalmi irodája közvetíti gyorsan és pontosan mindenféle ingatlanokat, Kaufmann Béla, Horthy tér 7. 1578

Társ

8.000 P-vel csendestársként belépnék vállalkozásba, üzletbe. Ingatlan fedezet szükséges. - Cím a kiadóban. 53

Iparvállalat üzembővítéshez tőkés társat keres, ajánlatot „öskeresztvény” jellegére a kiadóba, 2040

Eladás

Zongora, pianó, tangóharmonika, mesterhegedűk megbízásból jutányosan eladók, Tanczer hangszerkészítő mester, Batthyány u. 1. 121

Férfi télikabát, fekete eladó. Teleki ucca 26. 92

Gyönyörű, modern ebédő prezsaszönyeg, gyermekágy eladó. Arany János u. 28. keresztépület. 125

Eladó nagy tükrös, divány, páncélkassza, ebédőbútor, varrógép, hálószoba, írógép, írósztal, vegyes bútorok, Csapó u. 16. keresztépület. 97

Hosszú zongora jutányosan eladó. - Cím a kiadóhivatalban. 2018

Eladó 1 db 80/150 keményfa írósztal, Cím a kiadóban. 103

Háromnegyedes, kijátszott hegedű eladó, vagy átcserezném feles hegedűre, Monti ezredes u. 7. 70

Téli fejős tehén, 5 db törzskönyvezett, 1 bika és 2 komondor eladó, Széchenyi u. 69-b. 1840

50 pengőért barna női csikóbunda eladó, Hüvelyes u. 10. 89

Eladó új állapotban lévő mosómedve kocsiháló, férficipők fiúruhák, Miklós u. 19. 20

Eladó 36 négyzetméter vízmentes ponyva sátorra. Érdeklődni Hatvan ucca ötvenkilenc, hátul balkéz felől. 78

Egy használt férfiszabó gép eladó, Friedmann József, Csapó u. 19. 75

Eladó télikabát jőkarban 12-13 éves fiúra való, Szent Anna ucca 10. mézarszekben. 55

Gyöngyosor, nagy perzsaszönyeg, antik garnitúra, fehér komótt, estélyi ruhák eladók, Igazgatóné, Törvényszék. 39

Figyelem! Standard zeneszekrény 6+2 csöves elektromotorral és Krstály Pick up. 50 drb gramofonlemezzel megbízásból tladó, Grósz, Miklós u. 8. 1940

Jőkarban lévő ebédő és más bútorok olcsón eladók, raktárhelyiséget keresek, Bruck, Hatvan u. 29. sz. 2074

Zongora, modern kombinált szekrény, ebédőasztal kárpitozott székkel eladó, Batthyány u. 13. emelet.

Singer varrógép, alig használt, sürgősen eladó, Vörösmarty u. 10. II. lakás. 98

Autó, Opel olympia keveset futott teljesen jó karban eladó. Cím a kiadóban. 61

Üstház üsttel eladó, Hétvezér u. 25. 71

Magastörzszű oltott kőszmete 40 fillérjével. Megtekinthető és rögtön elvihető, József kir. herceg u. 12. szám. 1822

Eladó új szánkó és tejeskocsi, Létai út 20. 7

Vétel

Veszek használt bútor, varrógépet, irodaberendezést, zálogház-ból kiváltott tárgyakat, Csapó ucca 16. 96

Aranyórát, láncot priváttól megvétele keresek. Cím: Miklós u. 13. 87

Jő állapotban lévő modern szekrényt, fotelleket, asztalt székekkel vennék. Cím a kiadóban. 68

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája Ferenc József út 49.

Zongorát, vagy pianinót megvétele keresek. Címet kérem Péterfia u. 4. üzletbe leadni. 45

Modern keveset használt hálót azonnal vennék. Cím a kiadóban. 49

Debreceni piaci árak

BAROMFIPIAC

Table with columns for meat prices: Csirke párja, Tyúk párja, Kacsa párja, Liba párja, Kövér kacska kg-ja, Pulyka kg-ja, Tej literje, Tojás drb-ja, Vaj kg-ja, Túró kg-ja, Egységese kenyér kg, ZÖLDSEGPIAC, Zöldseg csomója, Zeller drb-ja, Torma kg-ja, Vöröskáposzta darabja, Céklia kg-ja, Burgonya kg-ja, Gül Baba, Ella-rózsa kg-ja, Fokhagyma, Vöröshagyma, Karalábé drb-ja, Káposzta drb-ja, Kelkáposzta drb-ja, Savanyúkáposzta, Bab, libamáj, Fehér nagyszemű, Fehér apró, Vegyes, GYÜMÖLCSPIAC, Alma kg-ja, Körte kg-ja, Citrom, Dió, Dióbél kg-ja, Narancs, Mandarin

HENTES-, MÉSZÁROSARU

Table with columns for butchery prices: Fehér sózott szalonna, Háj, Zsírszalonna, Füstölt v. paprikás oldalszalonna, Császárszalonna, füstölt, Császárszalonna, főt, Friss kolbász, I. r. szárazkolbász, I. r. füstölt kolbász, I. r. füstölt pároskolbász, Friss kolbász főve, Friss kolbász sütve, Füstölt kolbász főve, Füstölt kolbász sütve, Párizsi, szafaladé, Vírli, Kenőmájás, Karaj, Comb, lapocka csont nélkül, Tarja, Vékonyoldal, Bőrös hús, Fej, Köröm, Tepertő, Pörc, Marhahús I. r. nyomatékkal, Marhahús I. r. nyomaték nélkül, Marhahús csont nélkül, Vesepecsenye tisztítva, Vesepecsenye csonttal, Verescsont, Velőcsont, Tüdő, szív, Máj, Marhahús II. r.

Ajánlat

Ne dobja el ócska férfi s női kalapját! Olcsón újjá alakítja, Kalapipar, Széchenyi u. 7.

Kitűnőhangú zongora bérbeadó. Cím a kiadóban. 105

Kitűnő tokaji borok ismét kaphatók Bulyovszkyné tállyai pincészetéből. Csapó u. 8. 126

Megérkeztek a tokaji borok Bulyovszkyné pincészetéből, Csapó u. 8. 73

Tűziját és színes legolcsóbban Simonffy u. 59. alatt szerezhetsz be. 82

Zománcos asztali tűzhelyek szakszertű javítását, samottozását, kályhák samottozását, kiégett köpeny átszerelését vállalom Levencsik, Csapó u. 87. 1817

Friss libaaprólek 1 pengő Heisznel, Simonffy u. 5. Tejpiac. 59

Korcsoyák 3 pengőtől, villanykörtecsere 20 fill., rádiók, gramfonok, gramfonlemezek, ajándék-tárgyak, Vagyonmentő, Hunyadi u. 22.

Fontos okmányokról készítsessen fotokópiát. Percek alatt elkészül és megóvja értékes okmányait az elkallódástól. Műszaki Fotolaboratórium, Ferenc József út 40. Hangya bérház.

Naményi Gyorsíró és Gépiroiskolaba kezdőtanfolyamra beiratkozhat. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga, állás-baajánlás. Batthyány u. 1.

Rövid zongora bérbeadó. Megtekinthető: Svetits bérház I. lépcső 5. emelet 2. délután 4-6-ig. 124

Zongorahangoló Gärtner, Kút u. 104. 1857

Rádió

Rádió és villanszerelési vállalat, Miklós ucca 8., keresztépület. Felelőség mellett vállal villany- és rádiójavítást, szerelést, Gyári gépek raktáron. Kedvező fizetési feltételek.

Oklatás

Felsős gimnazista, perfektt beszéd-író, gyorsírástanítást vállal. Vörösmarty u. 14. 2076

Ellátás

Reggeli, ebéd, vacsora igen kitűnő és igen olcsó a Bocskay étkezdében, Hatvan u. 6.

Hungária-pensió Családi otthon, kitűnő konyha, a legizigorubb diéták. Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39.

Különféle

Szappannakvaló zsidradékot szappanra becserelnék, Pál János szappanosmester, Kölcsey u. 8. 67

Bőtejű tehenek kiadók közelbe, Bekecs u. 9-b. Kossuth uccai temetőnél. 27

A szerkesztésért és kiadásért felel: Thury Levente, Nyom-ta: Nagy Károly Grafikai Műintézete, Debrecen, Ferenc József út 49. szám.

Large vertical advertisement for 'TISZÁNTÚLI FÜGGETLEN UJSÁG' with various text, logos, and contact information. Includes a large 'FÜGGETLEN' logo and text about subscriptions and advertising rates.